16/2-40

Liite nro 1.

Suojeluskuntain päällikön kiertokirje.

Kysymys suojeluskuntain ja sosiaalidemokraattisen työväestön keskinäisistä suhteista on viimeisen kahden vuosikymmenen aikana ollut sisäpolitiikkamme vaikeimpia. Syyt ovat kaikille tunnetut. Aika on tosin paljon tätä jännitystä lieventänyt, mutta ennakkoluuloja on vielä jäljellä molemmilla puolilla. Meidän pienellä kansallamme ei kuitenkaan ole varaa kahtiajakoon maanpuolustuksen elintärkeän kysymyksen alalla . Viime kuukaudet ovat kansaamme paljon kasvattaneet. Itsensä voittamista on esiintynyt kaikilla tahoilla ja tuloksena on yksimielisempi kansa kuin mitä koskaan on saatu itsenäisyytemme aikana todeta. Näihin kokemuksiin kuuluu myöskin juuri maamme työväestön nykyisen taistelun aikana osoittama isänmaallisuus ja voimakas puolustustahto. Näin ollen ei meillä ole syytä eikä varaa säilyttää vapaaehtoiselle maanpuolustusjärjestölremme sitä leimaa, että se ensi sijassa on vain määrättyjen ajatussuuntain edustajain miehittämä. Sikäli kuin tähän saakka on esiintynyt nurjamielisyyttä työväkeä tai sen laitoksia kohtaan, on huolehdittava, että siitä vapaudutaan.

Kehoitan siis, kun nyt suojeluskuntiin otetaan uusia jäseniä, täysin asiallisesti ja ennakkoluulottomasti suhtautumaan niihin sosiaalidemokraatteihin, jotka jäseniksi pyrkivät, ja vetoan lopuksi Hakkapeliitan n:o 1 julkaisemaani kirjoitukseen.

16/2-40.

Liite n:o 2.

Sos.-dem. Puoluetoimikunnan julkilausuma.

Suomen Sosiaalidemokraattinen Puoluetoimikunta, jonka vuoden 1939 puoluekokous velvoitti neuvottelemaan suojeluskuntain johdon kanssa takeiden saamiseksi siitä, että suojeluskunnissa erinäisissä tapauksissa ilmennyt sosiaalidemokraatteja vieroksuva mieliala ja henki saataisiin ennen sosiaalidemokraattisten työläisten niihin liittymistä poistetuksi, selittää, neuvoteltuaan asiasta myöskin Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliiton työvaliokunnan kanssa, että Suojeluskuntain päällikön ylläesitetyn kehoituksen jälkeen puoluetoimikunta ei katso enää olevan olemassa esteitä sosiaalidemokraattisesti ajattelevan työväen suojeluskuntiin liittymiselle.

on jo tätä ennenkin otettu jäseniksi työntekijöitä siinäkin tapauksessa, että nämä olisivat olleet suojeluskuntalaisia. Myöskin päätettiin pöytäkirjaan merkitä työvaliokunnan luottamus siihen, että suojelus-

16/2-40.

Liite n:o 3.

Ote.

Pöytäkirja Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliiton (SAK) r.y. Työvaliokunnan kokouksesta, joka pidettiin 16 päivänä helmikuuta 1940 SAK:n toimistossa. Saapuvilla olivat SAK:n puheenjohtaja Eero A.Vuori, joka toimi kokouksen puheenjohtajana, Työvaliokunnan vakinaiset jäsenet B.Airola, A.J.Hällström, E.Härmä, K.-A.Fagerholm, Väinö V.Salovaara, J.Virtanen, varajäsenet J.E.Saveri ja V.Viitanen. Lisäksi oli saapuvilla sihteeri A.Sumu toimien pöytäkirjan pitäjänä.

1 §.

Todettiin kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

2 §.

Pöytäkirjan tarkistajiksi valittiin J.Virtanen ja J.E.Saveri.

3 §.

Otettiin käsiteltäväksi suojeluskuntakysymys. Puheenjohtaja Vuori viittasi Työvaliokunnalle aikaisemmin jätettyihin selostuksiin asiassa ja ilmoitti, että Suojeluskuntain johdon ja Sosialidemokraattisen Puoluetoimikunnan edustajain kesken on SAK:n edustajan ollessa saapuvilla käyty neuvotteluja asiassa. Neuvottelujen tuloksena on päädytty ehdotuksiin kahden asiakirjan julkaisemisesta, ollen toinen näistä Suojeluskuntain ylipäällikön päiväkäsky ja toinen Sos.-dem. Puoluetoimikunnan julkilausuma. Molemmat asiakirjat on tarkoitettu julkaistavaksi sanomalehdistössä toistensa yhteydessä. (Liitteet 1 ja 2) Asiakirjat luettiin Työvaliokunnalle.

Suoritetun keskustelun jälkeen todettiin yksimielisyyden vallitsevan sen suhteen, että työväestön suhtautumista suojeluskuntiin koskevan kysymyksen positiivinen ratkaisu on suotavaa sekä todettiin tyydytyksellä nyt käydyissä neuvotteluissa aikaansaadut tulokset. Pöytäkirjaan päätettiin lisäksi merkitä, että SAK:n alaisissa järjestöissä on jo tätä ennenkin otettu jäseniksi työntekijöitä siinäkin tapauksessa, että nämä olisivat olleet suojeluskuntalaisia. Myöskin päätettiin pöytäkirjaan merkitä työvaliokunnan luottamus siihen, että suojelus-

kuntakysymyksen tullessa näin poliittisessa suhteessa ratkaistuksi, ammattiyhdistysliikkeen toimintapiiristä häviää se häiritsevä vaikutus, mikä tämän kysymyksen avoinna olemisella on useissa tapauksissa ollut. Toimitsijat velvoitettiin aikanaan selostamaan "Palkkatyöläisessä" Työvaliokunnan omaksumia näkökohtia asiasta.

Vakuudeksi

Eero A.Vuori

Aku Sumu

Pöytäkirja tarkistettu ja hyväksytty:

J.Virtanen J.E.Saveri

Otteen oikeaksi todistavat:

Sene Mäkinen

Heni Salo.

14/3-48.

Liite n:o 4.

SUOMEN
SOSIALIDEMOKRAATTINEN PUOLUE
HELSINKI P, PAASIVUORENK. 3
PUHELIMET:
Puoluesihteeri 73 993 / 72 410
Järjestösihteeri 72 995
Kunnallisasiat 74 742
Kassa ja julkaisut 72 347
Julkaisujen toim. 74 721

Helsinki, 21 maaliskuuta 1940.

Liite n:o 7

Sos.-dem. Piiritoimikunnille.

H.T.

Rauhan palattua on järjestötoimintamme niin pian kuin mahdollista saatava normaaliseen käyntiin. Piirikokoukset, jotka sotatilanteen vuoksi siirrettiin tuonnemmaksi, on koetettava pitää keväällä ennen juhannusta siinä järjestyksessä kuin säännöt edellyttävät. Jotta puolueen edustus piirikokouksissa voitaisiin järjestää tyydyttävästi, pitäisimme suotavana, että piirikokoukset pidettäisiin mahdollisuuksien mukaan niin, ettei samana sunnuntaina tulisi liian monta kokousta. Tätä silmällä pitäen Puoluetoimikunta suosittelee kokousten ajat eri piireissä järjestettäväksi seuraavasti:

26/5	Vaasan l. it. piirissä
26/5	Hämeen l. pohj. piirissä
26/5	Turun l. et. piirissä
26/5	Vaasan l. pohj. piirissä
2/6	Hämeen l. et. piirissä
2/6	Satakunnan piirissä
2/6	Mikkelin piirissä
2/6	Kuopion l. länt. piirissä
9/6	Uudenmaan piirissä
9/6	Kuopion l. it. piirissä
9/6	Vaasan l. et. piirissä
9/6	Viipurin l. länt. piirissä
16/6	Viipurin l. it. piirissä
16/6	Oulun piirissä
16/6	Lapin piirissä.

Ruotsalaisen työväenliiton piirikokouksen aikaa ei ole haluttu kiinteämmin ehdottaa.

Myöhemmin ilmoitetaan, kuka kuhunkin piirikokoukseen tulee Puoluetoimikunnan edustajaksi, samoin kuin ne kysymyksetkin, joita Puoluetoimikunnan taholta kokousten käsiteltäväksi mahdollisesti ehdotetaan.

Puolueterveh dyksin

...on pyritty alentamaan käytän-

Liite n:o 7.

Jäljennös.

SUOMEN AMMATTIYHDISTYSTEN
KESKUSLIITTO R.Y.

Helsinki, 12. huhtikuuta 1940.

Sosialidemokraattiselle Puoluetoimikunnalle.

SAK:n Työvaliokunta on päättänyt arv. Sosialidemokraattisen Puoluetoimikunnan käsiteltäväksi esittää seuraavaa:

Jo suursodan puhjettua viime vuoden syksyllä kiintyi järjestömme jäsenten huomio työpalkkojen mahdolliseen vastaiseen kehitykseen. Ammatillisten järjestöjen ponnistusten ansiosta oli työpalkkoja saatu kohoamaan viime vuosien varrella. Ulkomaisen kaupan vaarantumisen ja tuotannollisen toiminnan samoinkuin työvoiman käytön siirtyminen yhä laajemmassa mitassa tuottamattomiin tarkoituksiin alkoi selvästi kuitenkin uhata näitä saavutuksia. Sen jälkeinen kehitys erittäinkin Suomen ja Neuvostoliiton välisen sodan ansiosta on osoittanut, että tällainen vaara oli todellinen. Tavaroiden hinnat ovat kohonneet, työpalkat ovat sensijaan pysyneet paikoillaan, elleivät - kuten eräissä tapauksissa on sattunut - alentuneetkin. Tämä kehitys ei aiheuttanut kuitenkaan erikoisemmin näkyvää liikehtimistä tai tyytymättömyyttä palkkatyöväen keskuudessa eräitä poikkeuksia lukuunottamatta. Elettiinhän sodan aikana pakkotilassa, jonka vallitessa huomattava määrä työntekijöistä oli puhtaasti sotilaallisissa tehtävissä, osa taas puolisotilaallisesti järjestetyissä valtion töissä. Osa työntekijöistä taas, kuten varsinkin metallityöläiset, sai ylitöitä tehden kokonaisansionsa nousemaan niin, että huomiota peruspalkkoihin ei kiinnitetty siinä määrin kuin rauhan aikana. Kuitenkin voitiin jo sodan aikana havaita

tyytymättömyyttä työpalkkoihin varsinkin eräiden laajojen naistyöntekijäpiirien keskuudessa, joiden työpalkat normaalisestikin olivat olleet niin alhaiset, että hintojen kohoaminen samoinkuin sota-ajan aiheuttamat muut lisämenot vaikeuttivat toimeentuloa. Näin oli asianlaita esimerkiksi kutomoteollisuudessa ja pukimoteollisuudessa, joissa molemmissa työntekijät kerta toisensa jälkeen esittivät valituksia työpalkkojen suhteen.

Sota-ajan pakkotilanteen rauhan tultua jossakin määrin lievennyttyä ainakin psykologisesti ellei niinkään paljoa vielä juriidisesti, alkoi työntekijäin huomio kääntyä tärkeään palkkakysymykseen. Siihen vaikutti luonnollisesti myöskin se, että hintojen kohoaminen yhä jatkui, samalla kun kaikki merkit viittasivat siihen, että vastaisuudessakin oli odotettavissa jatkuva hintojen nousu. Ja niin on tultu tilanteeseen, jossa ennen kaikkea ammattiyhdistysliikkeen on ei vain pakko vaan suoranainen velvollisuuskin ryhtyä tarmokkaisiin toimenpiteisiin saadakseen ensiksikin vallitsevista mielipiteistä täyden selvyyden ja sitten myöskin mahdollisuuksien mukaisen turvan palkkatyöläisten kohtuulliselle toimeentulolle.

Tässä mielessä tämä kirjelmä on päätetty lähettää arv. Puoluetoimikunnalle. Asian käsittelyn jouduttamiseksi esitämme lyhyen katsauksen tilanteeseen ja esiintyneisiin mielipiteisiin.

<u>Minkälainen on palkkojen kehitys ollut?</u>

Rahapalkat ovat pysytelleet säännöllisissä töissä entisessä tasossa. Mutta samalla kuin esim. metalliteollisuudessa, kiitos runsaiden ylityötuntien, kokonaisansiot ovat säännölliseen aikaan verraten kasvaneet, ovat toisaalta suurten työntekijäjoukkojen tulot entisestään huomattavasti pienentyneet. Näin on tapahtunut varsinkin rakennustyöläisten

kohdalta. Ammattimiehet eivät ole useissa tapauksissa saaneet tehdä tavallisia ammattitöitään, vaan he ovat joutuneet työskentelemään heikommin palkatuissa sekatöissä. Viime aikoina on ollut myöskin havaittavissa, että siirtoväen taholta tulevan kilpailun ansiosta on pyritty alentamaan käytännössä olleita palkkoja. Tätä on ilmennyt varsinkin naistyöntekijäin kohdalta.

Palkkatyöläisten toimeentuloon ovat kuitenkin koskeneet eniten, ellei oteta lukuun sotaväkeen joutumisen aiheuttamaa tulojen vähennystä ja kaupunkien ja väestökeskusten evakuoinnin johdosta perheille aiheutuneita lisämenoja, tavaroiden kohoavat hinnat. Tarkkoja tietoja hintatason todellisesta noususta ei ole saatavissa, sillä viranomaiset ovat jostakin syystä kieltäneet m.m. elinkustannusindeksien julkaisemisen, jotapaitsi nämä indeksit lasketaan siksi pitkin väliajoin, ettei tämän hetken tilannetta ole muutenkaan nähtävissä. Työntekijäin realipalkka on joka tapauksessa alentunut kautta linjan. Ja tämä alkaa yhä enemmän vaikuttaa mielialoihin ei vain palkkatyöläisten vaan kaikkien palkannauttijain keskuudessa.

<u>Mitä on palkkatason hoitamisen suhteen tehty?</u>

Valtion taholta ei ole tehty kovinkaan paljon varsinaisten rahapalkkojen tarkkailemiseksi. Metsätyöpalkkojen tarkkailu lienee tätä nykyä täysin keskeytyksissä. Puolustusministeriön esittelystä asetettiin sodan loppuaikoina kolmimiehinen komitea, joka erään toisen tehtävän ohella sai tehtäväkseen seurata työpalkkojen kehitystä puolustuslaitoksen tarpeita varten työskentelevässä teollisuudessa. Tämän komitean työ epäonnistui täydellisesti ehkäpä osaksi komitean epäonnistuneen kokoonpanon vuoksi mutta osaksi myöskin senvuoksi, että valtion eri elimissä ja varsinkin puolustuslaitoksessa kuin myöskin työnantajain piireissä ei ole tottu tällaiseen tarkkailuun, vaan siihen suhtaudutaan mitä

työnantajain kanssa käydyissä keskuste-

suurimmalla epäluulolla. Toinen mahdollisuus valtiovallalla sekaantua työpalkkoja koskevaan kysymykseen avautuu työvelvollisuuslain määräysten puitteissa. Käytäntö on kuitenkin osoittanut, että työvelvollisuuslain avaamia mahdollisuuksia esim. valitusten tekoon työpalkkojen suhteen ei ole käytetty ja sekin elin kansanhuoltoministeriössä, jonka eräänä tehtävänä olisi ollut toimia korkeimpana määräävänä elimenä tämäntapaisissa kysymyksissä, nim. kansanhuoltoministeriön neuvottelukunta, on ollut täysin toimeton. Työvelvollisuuslain alaisissa töissä omaksuttiin asianomaisten viranomaisten toimesta alusta alkaen sellainen henki ja tapa, että työntekijät luulivat olevansa pakkotöissä ilman mitään oikeuksia. Tässä kuten eräissä toisissakin asioissa käytettiin suuressa määrin sitä positiivista asennetta maanpuolustukseen nähden, jonka järjestynyt työväki oli omaksunut sodan vaikeina päivinä, ja suhtauduttiin yliolkaisesti työväen kohtuullisiinkin oikeuksiin. Viimeksimainitusta seikasta eräänä lisäosoituksena mainittakoon tässä yhteydessä se, että töitä johtavat sotilasviranomaiset eivät ole edes tahtoneet toimittaa asianomaisille kunnille niitä luetteloja, jotka olisivat olleet tarpeen, jotta työntekijät olisivat saaneet kipeästi tarvitsemansa paikallislisän.

Valtiovalta on selittänyt kaiken aikaa, että sen tarkoituksena on torjua mahdollisuuksien mukaan hintojen nousua. Ei ole kiellettävä, että tätä ohjelmaa on yritettykin toteuttaa. Eri mieltä voidaan kuitenkin olla sen suhteen, onko esim. kansanhuoltoministeriö tähän mennessä ollut riittävän rohkea säännöstelypolitiikassaan ja hintojen nousua vastaan tähtäävässä toiminnassaan vai onko se ehkä liiaksikin kirjaimellisesti noudattanut sitä ensimmäisen kansanhuoltoministerin käsitystä, että ministeriön on mahdollisimman vähän rajoitettava kansalaisten vapautta kaupankäynnissä. Joka tapauksessa valtiovallan ponnistukset hintain kohoamisen rajoittamiseksi eivät ole vaikutuksiltaan olleet täysin vakuuttavat.

ja niiden järjestämisestä?

-ja-

Tietysti on tekijöitä, joille ei voida mitään, mutta juuri esim. tavaran niukkuuden aiheuttamaa hintojen nousua vastaan olisi ehkä sitä enemmän tarvittu kulutusta säännösteleviä ja tavaran jaon tasaisemmaksi tekemistä tarkoittavia toimenpiteitä. Hintojen kohoaminen ei sodan aikana ollut vielä kovin kiihkeä joskin keskeytymätön. Mutta vastaisuutta ajatellen ja ottaen huomioon edessä olevat tavattomat vaikeudet tärkeiden elintarvikkeiden ja polttoaineiden hankinnassa, sekä silloin, kun kysymyksessä on kotimainen tuotanto, että silloin, kun tavaroita tuodaan ulkomailta, on asiaan mielestämme kiinnitettävä mitä vakavin huomio.

Mitä sitten tulee ammattiyhdistysten toimintaan, niin mainittakoon siitä, että sodan päivinä koetettiin esiintyvät palkkarettelöt sovitella mahdollisimman nopeasti ja se merkitsi useissa tapauksissa väistymistä työntekijäin taholta. Kutomateollisuustyöväen liiton toistuvista esityksistä johtuen asianomaiset työnantajat yksipuolisesti harkiten tarkistivat alimpia palkkoja. Metalliteollisuudessa nousivat eräissä tapauksissa eniten kysyttyjen ammattimiesten palkat. Eräissä tehtaissa tarkistettiin yleisestikin palkkoja. Kirjatyöläiset saivat maaliskuun alusta työehtosopimustensa indeksimääräysten mukaisen 10 % koroituksen palkkoihinsa, joskaan se ei kauttaaltaan vaikuttanut niihin palkkoihin, jotka olivat varsinaista minimiä korkeammat.

Mitä nykyisin ajatellaan työpalkoista ja niiden järjestämisestä?

Järjestyneiden työnantajain kanssa käydyissä keskusteluissa on annettu vakuutuksia, ettei rahapalkkoja alenneta. Työnantajain Keskusliitto on allekirjoittaneen järjestön kanssa käydyissä neuvotteluissa sopinutkin siitä, että tänä keväänä päättyvät palkkalupaukset ja tariffit pysytetään edelleen voimassa, mikä siis on sopusoinnussa edellämainitun käsityksen kanssa. Sensijaan hallituspiireissä on ollut

tietämämme mukaan esillä ajatus virkamiesten palkkojen alentamisesta, mikä olisi merkinnyt pyrkimystä palkkojen alentamiseen myöskin yksityisten työnantajain, varsinkin liikealan työnantajain työpaikoissa ja joka tapauksessa suuresti vaikeuttanut yrityksiä työpalkkojen tarkistamiseen kohonnutta hintatasoa silmälläpitäen.

Edellämainittuun käsitykseen, että rahapalkkoja ei ole alennettava, liittyy käsitys, että realipalkan alentamista, mitä sekä valtiovallan taholta että työnantajapiireissä pidetään visseissä rajoissa selviönä ja suorastaan välttämättömänä ja mikä todellisuudessa onkin jo tapahtunut, on hidastutettava vastustamalla hintojen kohoamista. Missä määrin tällä on onnistumisen mahdollisuuksia, jää nähtäväksi. Tähänastiset kokemukset oikeuttavat kuitenkin jo edellä tehdyn huomautuksen, että hintojen kohoamisen vastustaminen edellyttää lujempia otteita kuin ennen.

Palkkatyöläisten keskuudessa alkaa olla yhä yleisempänä se käsitys, että pelkästään hintojen nousun vastustaminen ei enää riitä. Tarvitaan toimenpiteitä myöskin rahapalkkojen kohdalta realipalkkatason turvaamiseksi. Tämän käsityksen mukaisesti tulevat yhä lukuisammiksi vaatimukset, että rahapalkat olisi sidottava elinkustannusindeksin kehitykseen. Tämä merkitsee, että kaikkiin voimassa oleviin sopimuksiin ja palkkatariffeihin olisi liitettävä indeksipalkkaa koskevat lisäykset sekä että kuntain ja valtion työpalkkoja olisi samoin tarkistettava hintojen nousun perusteella. Järjestymättömiä aloja varten olisi ilmeisesti joko vapaiden järjestöjen keskinäisillä sopimuksilla tai valtiovallan avustuksella saatava aikaan samansuuntainen järjestely tarkoituksenmukaisia lautakuntia tai sopimuksia hyväksikäyttämällä.

Edelläesitetyt käsitykset antanevat jokseenkin täydellisen kuvan niistä ajatuksista, joita nykyisin on liikkeellä työpalkkojen hoitamisen suhteen.

\+ + +

SAK:n Työvaliokunta rohkenee toivoa, että arv. Puoluetoimikunta vakavasti harkitsisi tätä erittäin tärkeätä kysymystä työpalkkojen kehityksestä ja niiden hoitamisesta. Työvaliokunta on täysin tietoinen ammattiyhdistysliikkeen velvollisuuksista, mutta se pitää tarpeellisena kiinnittää myöskin Puoluetoimikunnan huomiota tähän kysymykseen, koska Sosialidemokraattisella puolueella on välillisesti monia mahdollisuuksia vaikuttaa asian hoitamiseen. Ensiksikin on Puolue edustettuna hallituksessa. Myöskin voi Puoluetoimikunta vaikuttaa kunnanvaltuustoihin ja eritoten niiden sosialidemokraattisiin ryhmiin, jotka joutuvat näitä kysymyksiä käsittelemään. Lisäksi voivat sosialidemokraattiset ainekset vaikuttaa asian käsittelyyn osuuskauppaliikkeessä. Puolueen vaikutusvaltaiseen asemaan katsoen olisi SAK:n Työvaliokunnan mielestä tärkeätä, että arv. Puoluetoimikunta kiireellisesti harkitsisi kysymystä koko laajuudessaan ja itselleen selvittäisi käsityksen asiasta. Työvaliokunta toivoo, että Puoluetoimikunta asian käsiteltyään ilmoittaisi mielipiteensä allekirjoittaneelle järjestölle. Myöskin on Työvaliokunta valmis yhteisiin neuvotteluihin asiasta Puoluetoimikunnan tai sen määräämien edustajien kanssa.

Toivoen, että arv. Puoluetoimikunta täysin käsittää allekirjoittaneen järjestön suuren huolestuneisuuden edellä kosketellun kysymyksen kehityksen suhteen ja että se kiinnittäisi asiaan vakavaa huomiota, merkitsemme

ammattiyhdistystervehdyksin

SUOMEN AMMATTIYHDISTYSTEN
KESKUSLIITTO (SAK) R.Y.

Eero A. V u o r i Aku S u m u

Liite n:o 8.

LUONNOS VAPPUJULISTUKSEKSI.

Vappu, työväen kansainvälinen juhlapäivä on taas tullut. Sitä joudutaan nyt viettämään huolestuttavissa olosuhteissa. Veri vuotaa vielä äsken päättyneen sodan iskemistä, edelleen avonaisena olevista haavoista. Tuhannet työläisperheet kaipaavat turhaan rakkaimpiaan. Monet saivat sodassa pysyviä vammoja. Suursota jatkuu edelleen ja on jo levinnyt Pohjolaankin. Pienten kansojen oikeuksia ei kunnioiteta. Ja myöskin taloudelliset näköalat ovat synkät. Sillä ulkomainen kauppavaihto on lamaantunut, elintarpeiden ja muiden välttämättömien kulutustarvikkeiden hinnat kohoavat jatkuvasti ja vuokrat nousevat, mutta palkat pysyvät ennallaan ja jopa eräillä aloilla osoittavat laskuakin. Sopeutuminen sodan luomiin uusiin, kovilla ehdoilla solmimaan joudutun rauhan aiheuttamiin oloihin koskee raskaasti työväestöä.

<u>Työväenliikkeen avulla on saavutettu kauniita tuloksia</u>.

Mutta niin harmaa kuin nykyisyys onkin, ei kansan suurilla joukoilla ole oikeutta heittäytyä toivottomiksi. Aikaisemminkin on sekä työväenluokan että kokonaisten kansojen taivas peittynyt monesti synkkään pilveen, mutta myöhemmin silti valjennut kirkkaaksi päiväksi. Työväenluokan taistelu kansojen paremman tulevaisuuden puolesta ei ole ollut turhaa eikä toivotonta, vaan on antanut hyviä tuloksia. Se ei ole turhaa tälläkään kerralla.

Jo viitenäkymmenenä vuotena on työväestö kerääntynyt toukokuun ensimmäisenä päivänä sankoin joukoin yhteen niiden tunnusten kokoamana, jotka kansainvälistä työväenliikettä ovat elähdyttäneet. Lukemattomia puheita on vappujuhlissa pidetty vapauden, kansanvallan ja yhteiskunnallisten uudistusten puolesta. Kerta toisensa jälkeen on esiinnytty tarmokkaasti väärryyttä kärsivien puolesta ja tuomittu kaikki sorto. Kansat, joita voimakkaammat ovat polkeneet ja oikeudettomasti kohdellut vähemmistöt ovat aina löytäneet sosialistisessa työväenliikkeessä horjumattoman puolustajansa. Työväenliikettä on elähdyttänyt voimakas rauhantahto. Työväenluokka on halunnut saattaa oikeusperiaatteet voimaan myöskin kansojen välisissä suhteissa. Sille merkitsee sosialismi kansojen riippumattomuutta, vapautta ja parempaa yhteiskuntatilaa. Sen toiminnan ansiosta on saatu käyntiin laaja uudistustoiminta. Työpäivä on saatu lyhenemään, työväen elintaso kohoamaan ja vähäväkisen väestön turvaksi on saatu säädetyksi sosiaalista lainsäädäntöä. Omaa järjestettyä toimintaansa saa työväenluokka kiittää myös siitä, että sen vaikutusvalta on kasvanut kansanvaltaisissa maissa. Siten työväen taistelu vapauden ja onnellisemman yhteiskuntatilan puolesta ei ole ollut suinkaan hukkaan mennyttä työtä, vaan on johtanut arvokkaisiin tuloksiin. Tämä työ on monesti häiriintynyt taantumuksellisten ja imperialistisen virtausten takia, mutta saatu aina uudelleen käyntiin ja useimmiten entistä tehokkaampana. Myös nykyisen suursodan luomissa tukalissa oloissa saa työväenluokka olla vakuuttunut siitä, että tuleva aika tulee tekemään sille oikeutta.

<u>Järjestötyö tehokkaaseen käyntiin</u>.

Sota herpaannutti työväenjärjestöjen toiminnan, koska kaikki voimat jouduttiin kohdistamaan maan ja työväenluokan oikeuksien suojelemiseen. Järjestöjen toimihenkilötkin, varsinaisista jäsenjoukoista puhumattakaan, joutuivat poistumaan

toimipaikaltaan, järjestöjen taloja jouduttiin luovuttamaan muihin tarkoituksiin ja normaalisen elämänkulun häiriintyminen tyrehdytti muutenkin järjestöjen toiminnan. Normaalisiin oloihin ei ole vieläkään päästy, ja ainakin jossain määrin poikkeuksellisissa oloissa joudutaan elämään niin kauan kuin suursota jatkuu. Mutta silti on pyrittävä saamaan järjestötyö jokaisella paikkakunnalla niin voimakkaaseen käyntiin kuin suinkin mahdollista. Pitämättä jääneet kokoukset on pidettävä, toimihenkilöissä tapahtuneet menetykset on korvattava niin hyvin kuin voidaan ja järjestöjen työskentely on saatava käyntiin niin laajana ja normaalisen luontoisena kuin suinkin mahdollista. Sillä jos työväenluokan on tähänastisista saavutuksistaan kiitettävä lähinnä järjestöllistä yhteistoimintaansa, niin vielä tärkeämpää on työväenliikkeen voimakkaana pitäminen kansaamme odottavan jälleenrakennustyön hetkellä ja jouduttaessa kamppailemaan mitä moninaisempien, omasta taistelustamme ja suursodasta johtuvien taloudellisten ja poliittisten vaikeuksien kanssa. Järjestötoiminta on pyrittävä saamaan käyntiin kaikkialla mahdollisimman tehokkaana.

<u>Sodasta johtuneet menetykset korjattava</u>.

Rauhanteossa jouduttiin luovuttamaan melkoinen määrä maan teollisuutta ja maanviljelystä sekä tärkeitä asutuskeskuksia. Lähes puoli miljoonaa ihmistä menetti kotinsa ja toimeentulomahdollisuutensa. Ja kotiseudulla aiheutti sota myöskin paljon tuhoa. Nämä menetykset on nyt korvattava. On luotava uutta teollisuutta ja maanviljelysväestö on kiinnitettävä uudelleen maahan. Talouselämän häiriintymätön jatkuminen on saatava turvatuksi. Huoltajansa menettäneistä on pidettävä hyvää huolta ja samoin niistä, jotka eivät enää kykene toimeentulostaan huolehtimaan. Keskiluokkaan kuuluvien toimeentulomahdollisuuksien turvaamiselle

on myöskin omistettava tarpeellista huomiota. Ja monia muitakin tehtäviä on sota ja järkkyneet kansainväliset suhteet asettaneet yhteiskunnan suoritettavaksi. Näiden velvollisuuksien täyttämisestä ei ole oikeus kieltäytyä. Sodasta johtuneet menetykset on yhdessä kannettava. Mutta kustannusten jaossa on noudatettava tasapuolisuutta ja oikeutta myös sikäli, että korvausten suorittamisen ja jälleenrakennustyön taakka ei sälytetä yksipuolisesti kohtuuttomassa määrässä vähäväkisten kannettavaksi. Ollaan oikeutettuja odottamaan, että rasitusten jakamisessa otetaan huomioon asianomaisten kantokyky. Jälleenrakennustyön hyväksi tapahtuva verotus on saatava järjestetyksi niin, että se ei tule hyökkäykseksi kansan suurten joukkojen elintasoa vastaan.

Keinottelu ja hintakiskonta on ehkäistävä.

Sodan ja säännöllisen yhteiskuntamenon seurauksena esiintyy aina taipumusta keinotteluun ja hintojen kohottamiseen. Sitä on ilmennyt tälläkin kertaa. Yksityisiin kansalaisiin kohdistetuista vetoomuksista ja hallitusten suostutteluista huolimatta kohoavat hinnat jyrkästi, vieläpä sellaistenkin tavarain hintoja nostetaan, jotka on tuotettu ja varastoitu jo ennen sotaa, ja milloin raaka-aineiden hintojen kohoamisen taikka kuljetusmenojen lisääntymisen vuoksi vähäinen hinnankoroitus saattaisi osoittautua tarpeelliseksi, pyritään paljon suurempiin hintojen lisäyksiin. Eräitä tarvikkeita näytetään pidettävän poissa markkinoilta tarkoituksellisesti hintain kohottamista tavoitellen. Myöskin huoneistojen vuokria pyritään kohottamaan, käyttäen hyväksi siirtoväen aiheuttamaa lisääntynyttä huoneistokysyntää. Tällaiset ilmiöt aiheuttavat häiriöitä talouselämässä ja vaikuttavat elintasoa laskevasti. On välttämätöntä, että valtiovalta entistä tehokkaammin seuraa hintojen kehitystä ja estää päättävillä toimenpiteillä kaikki väärinkäytökset. Säännöstely-

politiikkaa on rohjettava toteuttaa siinä laajuudessa kuin tilanteen hoitaminen kullakin hetkellä vaatii.

Palkkatason laskeminen on torjuttava.

Myös palkkatason seuraamiselle odotamme omistettavan valpasta huomiota. Elinkustannusten kohoamisen seurauksena ilmenee jo nyt työväen elintasossa huonontumista niissäkin tapauksissa, joissa palkat ovat pysyneet entisellään. Mutta palkkojen markkamääräistä alenemistakin on ollut havaittavissa varsinkin sen johdosta, että ammattimiehiäkin on joutunut työskentelemään sekatöissä niissä maksettavilla alemmilla palkoilla ja koska työläisille on jäänyt useissa tapauksissa hyvittämättä kotiseudun ja työskentelypaikkakunnan välisessä palkkatasossa vallinnut eroitus ja toisinaan myöskin se koroitus, joka työläisille ylitöistä kuuluu. Erikoisen alhainen palkkataso näyttää olevan yleistä maa- ja metsätöissä, jopa niin, että siitä näyttää olleen tuotantoa ehkäiseviä seurauksia. Tällaisia ilmiöitä on tarmokkaasti vastustettava ja pyrittävä vaikuttamaan siihen suuntaan, että palkkojen suuruus riippuisi nykyistä ratkaisevammin elinkustannuksista. Suurten kuluttajajoukkojen elintason laskemiseen ei meillä ole varaa.

Uudistustoiminnan jatkuva harjoittaminen toivottava.

Yhteiskunnallista uudistustoimintaa on pidettävä edelleen vireillä jatkamalla valmisteluja uudistusten toimeenpanoksi siinä laajuudessa kuin mihin mahdollisuuksia ilmenee ja varsinkin pitämällä silmällä sitä, että niiden toteuttamisen suunnitelmien puutteessa ei viivästy silloin kun siihen on edellytyksiä. Sosiaalisen huollon alalla on pyrittävä hoitamaan kitsastelematta lisääntyneet tehtävät. Sodasta ja sotatilasta johtuvista kansalaisvapauksien rajoituksista

ja supistuksista on päästävä, niin että demokratian olemuksen mukainen vapaa kansalaistoiminta voi jatkua mahdollisimman rajoittamattomana. Ja ulkopolitiikan alalla on ajettava määrätietoista asemaamme vahvistavaa rauhanpolitiikkaa.

Tietoisena voitettavana olevien vaikeuksien suuruudesta ja ajankohdan ankeudesta sekä vakuuttuneena työväenluokkamme kestävyydestä ja siitä, että se on säilyttänyt edelleen luottamuksensa valoisan huomenen koittoon työväenluokan oman toiminnan tuloksena, kutsumme työväestöä, pienviljelijöitä ja muita pyrinnöillemme myötämielisiä kokoontumaan tänäkin vuonna meille kaikille rakkaiksi käyneisiin vappujuhliin seuraavin tunnuksin:

Pirstotun maamme asemaa on käytävä lujittamaan ja vakaannuttamaan määrätietoisen rauhanpolitiikan avulla.

Sodan menetykset on yhteisesti kannettava.

Jälleenrakennustyö on saatava nopeasti tehokkaaseem käyntiin.

Keinottelu ja hintojen aiheeton kohottaminen on estettävä.

Työväestölle on turvattava kunnolliseen toimeentuloon riittävä palkka.

Sosiaalista uudistustoimintaa on jatkettava.

Kansalaisvapauksien käytössä on päästävä mahdollisimman normaalisiin oloihin.

99 27.4.40

Työväestö sankoin joukoin vappujuhliinsa

TAISTELUUN VAPAUKSIENSA, OIKEUKSIENSA JA ELINTASONSA SÄILYTTÄMISEN PUOLESTA.

Sosialidemokraattisen Puoluetoimikunnan vappujulistus.

Vappu, työväen kansainvälinen juhlapäivä, on taas tullut. Mutta sitä joudutaan viettämään huolestuttavissa olosuhteissa. Kotimaassamme veri vuottaa vielä äsken päättyneen sodan iskemistä haavoista. Tuhannet työläisperheet kaipaavat turhaan rakkaimpiaan. Kansainvälinen tilanne on synkkä. Suursota jatkuu ja on jo levinnyt Pohjolaankin. Pienten kansojen oikeuksia ei kunnioiteta. Väkivalta hallitsee maailmaa.

Mutta niin harmaa kuin nykyisyys onkin

KANSAN SUURET JOUKOT EIVÄT SAA HEITTÄYTYÄ TOIVOTTOMIKSI.

Yhteiskunnallinen kehitys ei kulje suoraviivaisesti. Aikaisemminkin on sekä työväenluokan että kokonaisten kansojen taivas peittynyt monesti synkkään pilveen, mutta myöhemmin silti valjennut kirkkaaksi päiväksi. Työväenluokan taistelu kansojen paremman tulevaisuuden puolesta ei ole ollut turhaa, vaan on antanut ja tulee antamaan hyviä tuloksia.

Jo viitenäkymmenenä vuotena on eri maiden työväestö kerääntynyt toukokuun ensimmäisenä päivänä sankoin joukoin yhteen niiden tunnusten ympärille, jotka kansainvälistä työväenliikettä ovat elähdyttäneet. Se on korottanut äänensä rauhan, vapauden, kansanvallan ja yhteiskunnallisten uudistusten puolesta. Työväenluokka on halunnut saattaa oikeusperiaatteet voimaan myöskin kansojen välisissä suhteissa. Sille merkitsee sosialismi kansojen riippumattomuutta, vapautta ja parempaa yhteiskuntatilaa. Omaa järjestettyä toimintaansa saa työväenluokka kiittää myös siitä, että sen vaikutusvalta on kasvanut kansanvaltaisissa maissa. Tämä työ on monesti häiriintynyt taantumuksellisten ja imperialististen virtausten takia, mutta saatu ain uudelleen käyntiin entistä tehokkaampana. Myös nykyise suursodan luomissa tukalissa oloissa saa työväenluokka oll vakuuttunut siitä, että tuleva aika tulee tekemään sil oikeutta.

JÄRJESTÖTYÖ TEHOKKAASEEN KÄYNTIIN.

Sota herpaannutti maamme työväenjärjestöjen säännöl lisen toiminnan. Järjestöjen toimihenkilötkin, varsinaisis jäsenjoukoista puhumattakaan, joutuivat poistumaan toin paikaltaan, työväentaloja jouduttiin luovuttamaan muih tarkoituksiin ja toimintamahdollisuudet muutenkin vaike tuivat. Normaalisiin oloihin ei ole vieläkään päästy ja ain kin jossain määrin poikkeuksellisissa oloissa joudutaan el mään niin kauan kuin suursota jatkuu. Mutta silti on py rittävä saamaan järjestöelämä jokaisella paikkakunnall mahdollisimman voimakkaaseen käyntiin. Pitämättä jääne kokoukset on pidettävä ja toimihenkilöissä tapahtuneet n

(Jatk. 5. siv. 2. p

a
nyk-
raa-
rtik-
a?"
yök-

mieskotiteollisuuskoulu Rajamäelle ja naiskotiteollisuuskoulu Kausalaan.

Yhdistyksen opettajat ja konsulentti selostivat kokouksessa toimintaansa päättyneen alven aikana ja johtokunta hyväksyi täydellisesti heidän toimintansa poikkeuksellisen talvikauden kuluessa.

Vuosikokous pidettiin välittömästi edellisen kokouksen päätyttyä. Kokouksessa käsiteltiin tavanmukaiset, vuosikokoukselle kuuluvat asiat.

Tilikertomus kuluneelta tilikaudelta hyväksyttiin ja myönnettiin tilivelvollisille täydellinen tili- ja vastuuvapaus.

Johtokunnan erovuoroiset jäsenet, opettaja Otto Järvinen Hyvinkäältä ja maanviljelijä J. E. Lampinen Kerkoosta sekä varajäsen, kirjakauppias

Kalastajatorppa

AVAA HUOMENNA SUNNUNTAINA OVENSA

Vanhan puolen kahvila ja ravintola alkaa huomisesta lähtien toimia entisessä laajuudessaan joka päivä.

RAVINTOLASSA **AAMIAISIA PÄIVÄLLISIÄ ILLALLISIA**

Kahvilassa tarjoillaan kahviaamiaisia ja kaikkia virvokkeita.

ONDELL ★ *Melvyn* DOUGLAS

kaikkien aikojen rikosfarssissa

Vaimoni on ETSIVÄ

myydään huutokaupalla ensi lauantaina klo 15. Paikkakunnalle ilmestyviä lehtiä saadaan myydä, kuten tähänkin asti, lehtien ilmestyspäivän aamuna ilman, että paikkamaksua täytyy suorittaa.

Maatalousministeriön asutusasiain osasto oli Porvoon kaupungilta tiedustellut, voiko kaupunki ja miten paljon luovuttaa maa-aluetta luovutettuilta alueilta siirtymään joutunelle. Porvoon kaupunginhallitus päätti ilmoittaa, että ainoa, mikä tulee täällä kysymykseen, on 20 hehtaarin suuruinen alue, josta voidaan antaa n. parintuhannen neliömetrin suuruisia polstoja, joille voidaan rakentaa asunto ja raivata puutarhaa. Jos halukkaita ilmaantuu, päätetään asioista tarkemmin tämän jälkeen.

Kaupungin huoltoasiamies, hra Wilh. Jahnsson oli anonut saada eläkettä erotessaan toimestaan sairauden tähden heinäk. 1 päivästä. Huoltolautakunta oli anomuksen jo käsitellyt, ja kaupunginhallitus päätti puoltaa myönnettäväksi puolet täydestä eläkkeestä, 9.900 mk vuodessa.

Terveydenhoitolautakunnan kokous.

Porvoon terveydenhoitolautakunnan kokous pidettiin tk. 23 päivänä. I:lle kaupunginlääkärille, tri Gunnar Nyströmille myönnettiin pidennettyä virkalomaa 2 kuukauden ajaksi. Terveydenhoitolautakunta päätti antaa tohtori Else-Mej Wilhemsille hoidettavaksi ensimmäisen kaupunginlääkärin tehtävät tri Nyströmin virkaloman aikana.

Porvoon kaupunki -sekä maaseurakunnassa on 60 rokottamatonta lasta, joiden vanhemmat eivät aikanaan olleet tuoneet lapsiaan rokotettaviksi. Luettelot näistä lapsista annettiin poliisiviranomaisille selvyyden ottamiseksi niistä syistä, mitkä ovat aiheuttaneet rokottamisen laiminlyömisen ja samalla annettavaksi kehoituksen rokottamisen toimittamisesta.

Lainmukainen rokotusaika on toukokuun 1 päivästä lokakuun viimeiseen päivään. Porvoossa rokotus on toimitettu tavallisesti toukokuussa, mutta päätti terveydenhoitolautakunta, että rokotus nyt käyännöllisistä syistä siirretään syksyksi myöhemmin ilmoitettavaan aikaan.

läinen Keravalta, 36 vuotta; maanvil poika Johannes Jaakko Mauno Tu minen Kellokoskelta, 15 vuotta.

GÖRING VALITTANUT

USA:n sotilasasiamiehen kuolemaa.

Washington, 26. 4. (STT) Göring o sähköteitse henkilökohtaisesti valitt nut, että Yhdysvaltain Tukholmas oleva sotilasasiamies on saanut sur mansa lentohyökkäyksessä Norjas Saksan Washingtonissa olevan sotila asiamies on esittänyt Göringin valt telun Amerikan ilmavoimien pääl kölle, kenraalimajuri Arnoldille.

ILE-DE-FRANCE
ILE DE FRANCE

New York, Reuterin kautta, 26 4. (STT) Ranskalaisessa Atlantin-alu sessa Ile de France'ssa suoritaa par haillaan 200 maalaria suojamaalaus New Yorkin satamassa. Epävirall sesti ilmoitetaan, että alus pian läh tee joukkojenkuljetustehtäviin Aus traalian ja Etu-Aasian välille. Tors taina lisättiin syyskuusta lähtien v jamiehistä miehistöä saapunein ran kalaisin merimiehin.

SOTAKAUPPASOPIMUS

Englanti-Ranska-Sveitsi.

Lontoo, 26. 4. (STT) Taloudellise sodankäynnin ministeriö ilmoittaa, et Bernissä allekirjoitettiin Suur-Brita nian ja Sveitsin välinen sotakaupp sopimus. Samanlainen sopimus o solmittu myös Sveitsin ja Ranska kesken.

Kuolleita.

T. k. 24 pnä kuoli täällä hra Mat Kauppinen 51 v. ikäisenä.

Ptk. 22/4-40. Liite n:o 8a.

Kansalaisvapauksien rajoituksista on päästävä, kansanvalta palautettava.

Sotatila on tuotu tuomat rajoituksen kansalaisvapauksien mitä

Työväestö sankoin joukoin

(Jatkoa 1. sivulta)

tykset on korvattava niin hyvin kuin voidaan. Kanmme odottavan jälleenrakennustyön hetkellä ja joudutessa kamppailemaan mitä moninaisimpien suursodasta ohtuvien taloudellisten ja poliittisten vaikeuksien kanssa vat järjestöt työväenluokan parhaimpana tukena ja turvana

SODASTA JOHTUNEET VAURIOT KORJATTAVA.

Rauhanteossa jouduttiin luovuttamaan pois melkoinen määrä maan teollisuutta ja maanviljelystä sekä tärkeitä asutuskeskuksia. Lähes puoli miljoonaa ihmistä menetti kotinsa ja toimeentulomahdollisuutensa. Ja kotiseudulla iheutti sota myöskin paljon tuhoa. Näiden menetysten seurauksia on lievennettävä. On luotava uutta teollisuutta a palkkatyöväestölle uusia työmahdollisuuksia. Maatalousväestö on kiinnitettävä jälleen maanviljelykseen. Talouselämän häiriintymätön jatkuminen on saatava turvatuksi. Sotaorvoista ja itseänsä elättämään kykenemättömistä on pidettävä hyvää huolta. Keskiluokkaan kuuluvien toimeentulomahdollisuuksien turvaamiselle on myöskin omistettava arpeellista huomiota. Monia muitakin tehtäviä on sota ja työkyneet kansainväliset suhteet asettaneet yhteiskunnan suoritettavaksi. Näiden velvollisuuksien täyttämisestä ei ole oikeus kieltäytyä. Sodasta johtuneet menetykset on omaisuutta omistavien kannettava. Ollaan oikeutettuja odottamaan, että rasitusten jakamisessa otetaan huomioon asianomaisten kantokyky. Jälleenrakennustyön hyväksi tapahtuva verotus on saatava järjestetyksi niin, että se ei tule hyökkäykseksi kansan suurten joukkojen elintasoa vastaan.

KEINOTTELU JA HINTAKISKONTA ON EHKÄISTÄVÄ.

Sodan ja epäsäännöllisen yhteiskuntamenon seurauksena esiintyy aina taipumusta keinotteluun ja hintojen kohottamiseen. Sitä on ilmennyt tälläkin kertaa. Yksityisiin kansalaisiin kohdistetuista vetoomuksista ja hallitusten suosituksista huolimatta kohoavat hinnat jyrkästi. Vieläpä sellaistenkin tavarain hintoja nostetaan, jotka on tuotettu ja varastoitu jo ennen sotaa. Eräitä tarvikkeita pidetään poissa markkinoilta tarkoituksellisesti hintain kohottamista tavoitellen. Myöskin huoneistojen vuokria pyritään kohottamaan, käyttäen hyväksi siirtoväen aiheuttamaa lisääntynyttä huoneistokysyntää.

On välttämätöntä, että valtiovalta entistä tehokkaammin seuraa hintojen kehitystä ja estää päättävillä toimenpiteillä kaikki väärinkäytökset. Säännöstelypolitiikkaa on rohjettava toteuttaa siinä laajuudessa kuin tilanteen hoitaminen kullakin hetkellä vaatii.

PALKKATASON LASKEMINEN ON TORJUTTAVA.

Myös palkkatason seuraamiselle on omistettava valpasta huomiota. Elinkustannusten kohoamisen seurauksena ilmenee jo nyt työväen elintasossa huonontumista niissäkin tapauksissa, joissa palkat ovat pysyneet entisellään. Mutta palkkojen markkamääräistä alenemistakin on ollut havaittavissa varsinkin sen johdosta, että ammattimiehiäkin on joutunut työskentelemään sekatöissä niissä maksettavilla alemmilla palkoilla ja sen vuoksi, että työläisille on jäänyt useissa tapauksissa hyvittämättä kotiseudun ja työskentelypaikkakunnan välisessä elintasossa vallinnut erotus ja toisinaan myöskin se koroitus joka työläisille ylitöistä kuuluu. Erikoisen alhainen palkkataso näyttää olevan yleistä maa- ja metsätöissä. Tällaisia ilmiöitä on tarmokkaasti vastustettava ja pyrittävä vaikuttamaan siihen suuntaan, että palkkojen suuruus riippuisi nykyistä ratkaisevammin elinkustannuksista. Suurten kuluttajajoukkojen elintason laskemiseen ei ole varaa.

UUDISTUSTOIMINTAA JATKUVASTI HARJOITETTAVA.

Yhteiskunnallista uudistustoimintaa on pidettävä vireillä jatkamalla valmisteluja siinä laajuudessa, että uudistusten toteuttaminen suunnitelmien puitteessa ei viivästy silloin, kun siihen on edellytyksiä. Sosiaalisen huollon alalla on pyrittävä hoitamaan kitsastelematta lisääntyneet tehtävät. Sodasta ja sotatilasta johtuvista kansalaisvapauksien rajoituksista ja supistuksista on päästävä, niin että demokratian olemuksen mukainen vapaa kansalaistoiminta voi uudelleen alkaa ja jatkua. Ulkopolitiikan alalla on ajettava määrätietoista asemaamme vahvistavaa rauhanpolitiikkaa.

Tietoisena voitettavana olevien vaikeuksien suuruudesta ja ajankohdan ankeudesta sekä vakuuttuneena työväenluokkamme kestävyydestä ja siitä, että se on säilyttänyt edelleen luottamuksensa valoisan huomenen koittoon oman toimintansa tuloksena, kutsumme työväestöä, pienviljelijöitä ja muita pyrinnöillemme myötämielisiä kansalaisia kokoontumaan tänäkin vuonna meille kaikille rakkaiksi käyneisiin vappujuhliimme.

PIRSTOTUN MAAMME ASEMAA ON LUJITETTAVA JA VAKAANNUTETTAVA MÄÄRÄTIETOISEN RAUHANPOLITIIKAN AVULLA.

JÄLLEENRAKENNUSTYÖ ON SAATAVA NOPEASTI TEHOKKAASEEN KÄYNTIIN. KEINOTTELU JA HINTOJEN AIHEETON KOHOTTAMINEN ON ESTETTÄVÄ. TYÖVÄESTÖLLE ON TURVATTAVA KUNNOLLISEEN TOIMEENTULOON RIITTÄVÄ PALKKA.

SOSIAALISTA UUDISTUSTOIMINTAA ON JATKETTAVA.

KANSALAISVAPAUKSIEN RAJOITUKSISTA JA SUPISTUKSISTA ON PÄÄSTÄVÄ.

SOSIALIDEMOKRAATTINEN PUOLUETOIMIKUNTA.

koja myöhemmin ampumahautojen jäätävässä pakkasessa.

Nyt ovat Karjalan harmaiden kylien iloiset asukkaat itse joutuneet vierailsiin kyliin. Heidän lähtönsä ei ole ollut vähemmän välttämätön kuin sotilaiden saapuminen heidän kyliinsä, ja aivan varmasti se on ollut paljon vaikeampi. Nyt eivät ole lähteneet vain miehet, nyt ovat lähteneet kokonaiset suvut vuosisataisilta asuinsijoiltaan lapsineen, vanhuksineen, karjoineen. Nyt on heidän mielensä tavallista herkempi tajuamaan sanojen ja kasvojen ystävällisen tai epäystävällisen merkityksen. Hekin ovat nyt lähdössä rintamalinjoille, ei tosin samaa vihollista vastaan kuin sotilaat, vaan valloittamaan suomalaiselle viljelykselle menetettyjen tilalle uusia peltoja.

Monet heistäkin jättävät pian taakseen väliaikaiset asuinpaikkansa siirtyäkseen uudisviljelysten taistelutantereille. Minkälaisia muistoja jää nyt heidän mieliinsä niistä kylistä, joiden liesien ääressä he vuorostaan kutsumattomina vieraina lämmittelevät itseään? Saavatko he niistä matkevääkseen mitään sellaista, joka lämmittäisi heidän mieltään myöhemmin?

*

Menettely hyökkäyksen sattuessa

Toimisen julistuksen ovat allekirjoittaneet Pilet-Golaz, varakansleri Leimgruber ja kenraali Guisan. Siinä annetaan ohjeet varusteista, kokoontumistavasta liikekannallepanon sattuessa j.n.e.

"Jollei tämä ole mahdollista", se on määrättyihin paikkoihin kokoontumisen, sanotaan määräyksessä "on kaikkien puolustusmiesten ja apuväen ehdottava lähimpään joukkojen kokoontumispaikkaan ja ilmoittauduttava siellä."

Kirjailija: "Eikö totta, että uusi näytelmäni on hyvin kohottava?"

Taiteen harrastaja: "Kohottava todellakin. Minut se kohotti istuinpaikaltani niin että lähdin pois katsomosta."

—*Hummel*, Hamburg.

*

Porraskäytävässä.

"Maleksivat tuolla porraskäytävässä aamusta iltaan. Eivät mene sisään, eivätkä ulos. Nojailevat vain seiniin ja tuijottavat ihmisiin kuin kummitukset. Tästä talosta on tullut pöyristyttävä pesä. Ei saa enää rauhassa liikkuakaan."

"Ilmoittakaa talonmiehelle. Hän kyllä tyhjintää portaat."

"Pyh! Hänen poikansa on samassa sakissa."

"Onhan naapurinanne poliisi. Puhukaa asiasta hänelle."

"Ei kannata. Hänenkin vanhan loppinsa vetelehtii siellä.'

"Ja minä kun olen heitä luullut kunnollisiksi miehiksi. Minua aivan hämmästyttää puheenne."

"Hämmästelisitte oman poikanne tapoja", rouva Tulema sähähti kärkkäästi.

Patoska sävähti.

"Tarkoitatteko, että meidän Jukkakin on siellä" hän kysyi levottomana.

"Kun on, niin on."

"Nyt täytyy asiassa olla jotakin vinossa", Patoska sanoi ja hypisteli hermostuneena kuluneen villatakkinsa

---

sillat ovat miinoitetut ja ylimenopaikat linnoitetut. Reinin ja Aaren yhtymäkohdan länsipuolelta olisi hyökkäyssuunnassa vaikea maasto ja itäpuolella täytyisi taas yrittää kaikki Aaren lukuisat lisäjoet. Ja koko matkan on Sveitsin vuoriseen maastoon kallioon kaivettuja nykyaikaisesti vahvistettuja linnoituksia. Mutta ainoa este ei olisi maasto:

"Sveitsin armeija järjestettiin 1937 uudestaan. Sen vahvuus korotettiin 6:sta 9:ään divisionaan. Materiaalia sekä lisättiin tuntuvasti että modernisoitiin. Vakinaisten rajavartiokomppanioitten muodostaminen vähensi jokaista miilisiarmeijaa uhkaavaa vaaraa, nimittäin että se katejoukkojen puuttuessa tulisi yllätetyksi kesken liikekannallepanoa. On ryhdytty kaikkiin toimenpiteisiin, että sveitsiläisten mobilisatio voisi tapahtua niin nopeasti kuin mahdollista, miehillä on aseet, univormut, varusteet ja ratsuväellä hevosetkin kotonaan. Eikä kukaan voi epäillä Euroopan vanhimman demokratian tahtoa puolustaa äärimmäisyyteen saakka riippumattomuuttaan."

Edelleen sanotaan: "Jokaisen upseerin velvollisuus on koota kaikki saatavissa olevat puolustusmiehet ja käydä niitten kanssa armottomaan kamppailuun laskuvarjostinhyppääjiä, ilmahyökkäyksiä ja sabotaashintekijöitä vastaan. Missä ei upseereita eikä alipuseereita ole, siellä on jokaisen sotilaan toimittava oma-alotteisesti ja kaikin voimin."

Vielä sanotaan: "Jos radiossa, lentolehtisissä tai muilla välineillä levitettäisiin uutista, joka saattaisi liittoneuvoston ja armeijanjohdon puolustustahdon epäilyksenalaiseksi, on sellaisia uutisia pidettävä vihollispropagandan keksintöinä. Meidän maamme tulee puolustautumaan jokaista hyökkääjää vastaan kaikin voimin ja äärimmäisyyteen saakka."

Julistuksen johdosta kirjoittaa Volksrecht.

"Liittoneuvosto ja armeijanjohto näkevät kansan yhtenä miehenä näitten ohjeitten takana. Ne ymmärretään myöskin ulkomailla. Me tulemme puolustamaan vapauttamme ja riippumattomuuttamme. Joka väittää jotain muuta, on vieraan vallan palkkaama. Nykyaikaisista pienten valtioiden "suojaamismenettelyistä" huolimatta kaikkuu tämä keskellä Euroopan noidankattilaa elävän pienen kansan ylpeä lupaus.

Jokainen tietää, että sen takana on verinen tosi ja että se hyökkäyksen sattuessa ei jää tyhjiksi sanoiksi. Sisäinen vihollinen, viides kolonna tietää myöskin, mikä sitä odottaa. Se tuhotaan petollisen toimintansa ensimmäisenä hetkenä. Sotaoikeuksia ei siihen enää tarvita...

Niin määräävät maan ylimmät viranomaiset. Koko Sveitsin kansa on odottanut tätä käskyä, on tyytyväinen siihen ja toteuttaa sen, kun hädän aivät tulevat."

---

myydään huutokaupalla ensi lauantaina klo 15. Paikkakunnalla ilmestyviä lehtiä saadaan myydä, kuten tähänkin asti, lehtien ilmestyspäivän aamuna ilman, että paikkamaksua täytyy suorittaa.

Maatalousministeriön asutusasiain osasto oli Porvoon kaupungilta tiedustellut, voiko kaupunki ja miten pal-

pitkälle. Ne miehet ovat tehneet kyllikseen raskaan työkuurin, ansaitakseen jonkinlaisen oikeuden olla olemassa muuallakin kuin rintamalla. Elleivät portaissanne seisoskelevat sotilaat kerran teitä sanoillaan ja teoillaan ahdistele, niin parasta on teidänkin vaieta ja hävetä."

Rouva Tulema naurahti teeskennellysti.

"Kas, tällaistako on se kehuttu kansamme yksimielisyys!" hän huudahti. "Jaa, jaa! Saduissa sellaiset yksimielisyydet ovat mahdollisia, mutta ei todellisuudessa. Jos toinen puhuu totta, toinen suuttuu. En ole koko sotaaikana tavannut sellaista ihmistä, joka ei olisi kimpaantunut viattomista puheistani ja hyökännyt silmille."

"Ehkä se johtui siitä, että rouva Tulema on ainoa erimielinen ihminen näissä asioissa. Kaikki toiset haluavat olla sotilaille ystävällisiä."

"Jaha, ettäkö oikein yritätte tehdä minut epäluotettavaksi! Tietääkö Patoska, että minun mieheni johtaa työtä miehenne työmaalla? Se saattaa merkitä jotakin!

"Kyllä minä sen tiedän. Ukkoni sanoi, että hän on nykyään kaikin puolin rehti mies, jos ei ennenkään ole ollut mikään ilkimys, eikä turhasta räyhäävä. Puhutaankin tästä asiasta, niin äskeinen unhoittuu."

Rouva Tulema sähähti kiukkuisesti ja aikoi kasvojensa virneestä päätellen lausua jotakin ilkeätä. Mutta hänen huomionsa kiintyi lähestyvään pariin ja se muutti hänet mykäksi.

"Tuttujahan ne", Patoska hymähti. "Teidän Elli ja meidän Jukka."

Rouva Tulema ei vieläkään pystynyt puhumaan. Näkemänsä tuntui käsittämättömältä.

"Menemme kävelylle", Elli sanoi äidilleen. "Meistä molemmista tuntuu kaikki niin kummallisen yksinäiseltä täällä kaupungissakin."

"Niin, Elli-neitikin oli siellä sairaanhoitajattarena", Patoska sanoi. "Kyllä minä olen Jukasta huomannut, kuinka vieraalta tämä sivilielämä sieltä tulleista täällä tuntuu. Te sen parhaiten ymmärrätte ja tunnette. Muuten, Jukka, ei ole oikein soveliasta seisoa vieraassa porarskäytävässä", hän jatkoi pojalleen. "Ihmiset eivät ole siitä oikein hyvillään."

Jukka sipaisi nolona leukaansa.

"Eihän se ketään pahenna", Tuleman Elli kiirehti tasoittamaan. "Minäkin olen siellä seisoskellut sotapoikien kanssa ollcita muistelemassa, enkä ole aavistanutkaan, että siitä olisi kenellekään mitään haittaa. Meistä tuntuu mukavalta olla yhdessä. Kultenkin minusta tuntuu siitä kuin metä ei oikein ymmärrettäisi edes kotonakaan."

"Senkö sinä tiedät, jos ymmärretään tai ei!" rouva Tulema äänähti. "Luulette vain, sinä ja muut."

"Ehkä, ehkä olen erehtynyt", neitonen myönsi. "Joka tapauksessa meistä monesta tuntuu siltä kuin asiat eivät olisi siten kuin olla pitäisi."

Nuoret lähtivät. Äidit katselivat heidän hiljaista kulkuaan vaitellaina. Vasta sitten, kun he olivat kadonneet nurkan taakse, rouva Tulema sanoi:

"No niin, Patoska kai luuli, että tarkoitin äskeisellä puheellani pahinta. Enhän minä siitä portaissa seisoskelemisesta mitään välitä. Tulinpa vain ilmaisseeksi sen noin vain ohimennen. Minä nähkääs en voi mihinkään tottua aivan silmänräpäyksessä. Sotaaikana kun talossamme ei näkynyt kaikistellen edes siviilimiehiäkään, ja nyt kun sotilaita alkoi näkyä joukot-

läinen Keravalta, 36 vuotta; maanv... poika Johannes Jaakko Mauno Tu... minen Kellokoskelta, 15 vuotta.

GÖRING VALITTANUT USA:n sotilasasiamiehen

Elkä kylvystä ja kahvista ... rakoineen koskaan otettu ma... kun keskellä yötäkin kopu... töllin ovelle, niin aina suo... tiin, vaikkapa se sitten ol... taan miten kallellaan taka... meillä muuta suojaa ole"... yhdessä paikassa, "mutta ... tulla niin monta kuin ma... emäntä nousi keittämään k...

Tuo oli Lapinjärven poika... tui siihen sitten puheeseen... sotamies.

— Kaunein muisto minulla... ki on siitä vanhasta, sok... nonlaulajasta Suistamolla, ... hessä saimme asua. Monina ... iltoina meidät kutsuttiin tup... paljon kuin miestä mahtui ... tiin kahvia ja ukko lauloi ... vaan, että kädet jo vapise... ettei pysty soittelemaan kan... det oliva silmissä senkin ta... kailla, kun sitten lähdimme.

— Niin, muistattekos niitä ... laisia, joista jokainen kädes... käski tulla ... lan päätyttyä ... vehtimään?

Ja eräs Karstulasta kotoi... korpraali lisäsi siihen välittö...

— Kun vielä saisi kiitokse... mään Kiviniemen ihmisille ... mitä silloin meille tekivät! ... niin hyvinä ... siitä siellä pitv... inä iltana puhuttiin viel... Kerrottiin moniaita seikkailu... noitiin jännittävistä tilant... haasteltiin urotöistä. Mutta ... jä: voimakkaana soimaan ... väestön vieraanvaraisuuden ... mellisyyden ylistyslaulu, jonk... tajaksi kutsumatta olin jout...

*

Amerikassa

yhä huolehditaan meistä. ... kertoneet siellä pidetyistä ... räysmuodoista, kahviaisista, ... sista, konserteista y.m., joilla ... roja Suomeen kerätty. Herttai... avustaa myös lapsiamme, k... seuraavasta Amerikan suom... lehdessä olleesta kehoituksesta ... man lapsille vaatteita ompe... Mrs. Lempi Hagan asunnolla ... taan vaatteita Suomen lapsille ... tai-iltapäivisin, ja kehoitetaan ... asiaan innostuneita, niin nuo... vanhempiakin osallistumaan ... neuljaisiin.

*

Puolan avustaminen

myös amerikkalaisten huolena... rotaan ,että vastikään on A... Punainen Risti lähettänyt P... enemmän kuin 100 miljoonaa ... arvosta avustustarpeita ja 25... vaatekertaa naisille ja lapsille.

*

Kalliola: Tänään klo 19 ... pien kerholaisten seurusteluilta... kehoitetaan myös Viipurin T... kerholaisia tulemaan. — Sunn... VPY:n vuosi- ja johtokunnan ... klo 13. — Sunnuntaihartaus ... puhuu tri Sirenius. — Klo 18 ... kerholaisten illanvietto.

Ptk. 22/4-40. Liite n:o 8a.

Kansalaisvapauksien rajoituksista on päästävä, kansanvalta palautettava.

Sotatila on tuonut mukanaan kansalaisvapauksien mitä pisimmälle meneviä rajoituksia, joista ennen kaikkea työväenluokka kärsii. Tällainen sodasta aiheutunut olotila ei saa sinaksaan nyt enää jatkua. Kansanvalta ja oikeusturva on taasen toteutettava siinä laajuudessa, kuin se ylipäänsä kapitalistisessa valtiossa on mahdollista. Työväen luokkataistelujärjestöille on on palautettava rauhanaikainen toimintamahdollisuus, lakko-oikeus siihen luettuna. Sananvapaus ja kokoontumisvapaus on turvattava, sotasensuuri poistettava tai rajoitettava koskemaan yksinomaan sotilallisia seikkoja. Syyttömästi vangittuina pidetyt henkilöt on viipymättä vapautettava. Sotatila on lakkautettava, jolloin sotatilalain nojalla annetut määräykset, mikäli ne - etenkin taloudellisella alalla - ovat vielä tarpeen, on korjattava eduskunnan myötävaikutuksella säädettävillä laeilla. Sotapalveluksessa olevat kansalaiset on sinaksin suurimmaksi osaksi laskettava kotiin tuotannollisiin töihin. Työväelle vahingollisen työvelvollisuuslakia on perusteellisesti korjattava.

Ulkopolitiikan alalla on ajettava määrätietoista, maamme asemaa vahvistavaa rauhanpolitiikkaa ja torjuttava kaikki yritykset seikkailu- tai kostopolitiikan harjoittamiseksi tai maamme saattamiseksi mukaan suurvaltojen sotaan.

(Viidun esitykset vappujulistake- seen v. 1940.)

mentava kaudempana siirtosevään vaalipaikkaan, niin tämäkin seikka on omiaan vaikeuttamaan vaaleihin osallistumista.

Jos tarkastamme työläisten ja pieneläjien osanottoa eduskuntavaaleihin, niin huomaamme, että näiden kansalaispiirien osanotto eduskuntavaaleihin on ollut paljon runsaampi kuin kunnallisvaaleihin, mikä johtunee osaltaan siitä, että eduskuntavaalit toimitetaan vuoden valoisimpana aikana, jolloin kulkuyhteydet vaalipai-

JÄLJENNÖS RA-LEVYÄ KOSKEVASTA LAUSUNNOSTA.

TAAVI HIRN

TEKNILLISEN KORKEAKOULUN
PROFESSORI.

Pyynnöstä saan todistaa, että olen Aineenkoetuslaitoksessa tutkinut 5 sm:n paksuisia R.A.-levyjä ja todennut, että

1. lämmönjohtoluku on 0,0768 $\frac{\text{kgkalor}}{\text{metri x tunti x aste}}$

2. levyt eivät syty juottolampulla kuumennettaessa olematta kuitenkaan samassa mielessä tulenkestäviä kuin tiilet.

3. levyt kestää kansainvälisen säänkestävyyskokeen (25 jäädytystä ja sulatusta), jos ne ovat huolellisesti rapattuja.

Edelläsanotun perusteella voidaan R.A.-levyjä pitää, järkevästi käytettyinä, sopivina erilaisiin rakennuksiin ja rakenteisiin, joissa niitten yllämainituilla ominaisuuksilla on merkitystä.

Helsingissä, helmikuun 1 p. 1939.

T. Hirn

Jäljennöksen oikeaksi todistavat:
M. L. Kullola. Aarne Tanskanen

siinä annetaan ohjeet varusteista, kokoontumistavasta liikekannallepanon sattuessa j.n.e.

"Jollei tämä ole mahdollista", se on määrättyihin paikkoihin kokoontumiseen, sanotaan määräyksessä "on kaikkien puolustuksemicsten ja apuväen lähimpään joukkojen kokoontumispaikkaan ja ilmoittauduttava tuhotaan petollisen toimintansa ensimmäisenä hetkenä. Sotaoikeuksia ei siihen enää tarvita...

Niin määräävät maan ylimmät viranomaiset. Koko Sveitsin kansa on odottanut tätä käskyä, on tyytyväinen siihen ja toteuttaa sen, kun hädän päivät tulevat."

"No niin, Patoska kai luuli, että tarkoitin äskeisellä puheellani pahinta. Enhän minä siitä portaissa seisoskelemisesta mitään välitä. Tulinpa vain ilmaisseeksi sen noin vain ohimennen. Minä nähkääs en voi mihinkään tottua aivan silmänräpäyksessä. Sotaaikana kun talossamme ei näkynyt kaikistellen edes siviilimiehiäkään, ja nyt kun sotilaita alkoi näkyä joukottain vaatekertaa naisille ja lapsille.

*

Kalliola: Tänään klo 19 ... pien kerholaisten seurusteluilta ... kehcitetaan myös Viipurin ... kerholaisia tulemaan. — Sunn... VPY:n vuosi- ja johtokunnan ... klo 13. — Sunnuntaihartaus ... puhuu tri Sirenius. — Klo ... kerholaisten illanvietto.

Lütc n:o 9

KUNNALLISLAKEIHIN TEHTÄVÄT MUUTOKSET

(Puoluetoimikunnan alustus piirikokouksille)

Jo useita vuosia on eri puolilla maatamme sosialidemokraattisten työväenjärjestöjen taholta esitetty sellainen ajatus, että kunnallisvaalit olisi toimitettava aikaisemmin syksyllä eikä vasta joulukuun alussa, kuten nykyisin on asianlaita. Lisäksi on esitetty sellainen toivomus, että vaalit toimitettaisiin kaikissa kunnissa kahtena päivänä, kuten eduskuntavaaleissakin. Voimassaolevan lain mukaan voidaan kyllä nytkin vaalit toimittaa kahtena päivänä, mutta vain silloin, kun valtuusto on siitä tehnyt nimenomaisen päätöksen.

Sosialidemokraattisen puolueen kunnallisasiainjaoston työvaliokunta on käsitellyt tätä kysymystä koko laajuudessaan sekä esittänyt käsityksensä asiasta sos.-dem. puoluetoimikunnalle, joka harkittuaan asiaa on yhtyen työvaliokunnan ehdotuksiin päättänyt esittää piirikokouksille seuraavan alustuksen:

Kun vaalien toimittaminen niin myöhään syksyllä kuin joulukuussa tuottaa, varsinkin maaseudulla, suuria hankaluuksia vaaleihin osallistumiseen nähden, olisi ne siirrettävä aikaisemmin toimitettaviksi. Sellaisista seikoista, jotka ovat aiheuttaneet edellä mainitussa mielessä hankaluuksia, mainittakoon esimerkiksi, että kulkuyhteydet ovat joulukuun alussa huonommat kuin aikaisemmin syksyllä ja sen vuoksi joillakin paikkakunnilla on jokseenkin mahdotonta päästä vaalipaikalle. Sitäpaitsi on otettava huomioon, että joulukuun alussa on maassamme vuoden pimein aika ja päivät lyhyet ja pimeässä liikkuminen on varsinkin maaseudulla, jossa usein vaalipaikalle saattaa olla verraten pitkä matka, perin hankalaa. Tämä on omiaan vähentämään ennen kaikkea vähävaraisten osanottoa vaaleihin, koska heillä aina ei ole mahdollisuuksia käyttää kulkuneuvoja vaalipaikalle mennäkseen, mikäli kulkuneuvoja yleensä edes olisi käytettävissäkään. On myös huomioitava sekin seikka, että kunnallisvaaleissa ei voida otteilla äänestää, kuten eduskuntavaaleissa. Kun useissa kunnissa vaalipiirijako on toimitettu siten, että äänestäjä ei voi mennä äänestämään lähinnä olevaan vaalipaikkaan, vaan kelirikon aikana on mentävä kauempana sijaitsevaan vaalipaikkaan, niin tämäkin seikka on omiaan vaikeuttamaan vaaleihin osallistumista.

Jos tarkastamme työläisten ja pieneläjien osanottoa eduskuntavaaleihin, niin huomaamme, että näiden kansalaispiirien osanotto eduskuntavaaleihin on ollut paljon runsaampi kuin kunnallisvaaleihin, mikä johtunee osaltaan siitä, että eduskuntavaalit toimitetaan vuoden valoisimpana aikana, jolloin kulkuyhteydet vaalipaikoille ovat paljon paremmat.

Toinen seikka, mikä on tuottanut hankaluuksia vaaleihin osanotolle, on se, että kunnallisvaalit useimmissa kunnissa on toimitettu vain yhtenä päivänä. Sen vuoksi olisi lakia niin muutettava, että ne olisi toimitettava kaikissa kunnissa kahtena päivänä.

Myös sitä kysymystä, milloin kunnallisvaalit olisi siis toimitettava, ovat sekä puolueen kunnallisasiainjaoston työvaliokunta että puoluetoimikunta tarkoin harkinneet. Aluksi ajateltiin vaalipäiviksi syyskuun 1. ja 2. päivää, mutta asiaa lähemmin harkittua tultiin siihen tulokseen, että vaalit olisi toimitettava lokakuun 1. ja 2. päivänä, kuitenkin niin, että sunnuntain sattuessa jommaksikummaksi päiväksi vaalit toimitettaisiin lokakuun kahtena ensimmäisenä arkipäivänä. Syyskuun alussa ei vaaleja olisi toimitettava, koska puoluejärjestöjen toiminta vielä elokuun aikana yleensä on verraten heikkoa eikä niinollen voitaisi riittävän ajoissa ennen vaaleja hoitaa kunnollisesti vaalivalistustyötä.

Usein on työväenjärjestöjen ja työväen kunnallisissa luottamustoimissa olevien henkilöiden keskuudessa ollut myös puhetta siitä, että uuden valtuuston olisi saatava hyväksyä seuraavan vuoden talousarvio ja täyttää lautakunnissa seuraavan vuoden alussa avoimiksi tulevat paikat. Tällainen ajatus tuntuukin aivan luonnolliselta, sillä vaaleissa saattavat eri puolueiden voimasuhteet huomattavastikin muuttua. Tuntuuhan luonnottomalta, että vanha valtuusto, joka saattaa olla kokoonpanoltaan huomattavastikin toisenlainen kuin uusi, vasta valittu valtuusto, kuitenkin vielä vuoden lopulla päättää niinkin tärkeistä asioista kuin talousarvion hyväksymisestä ja lautakuntien vaalista. On myös otettava huomioon, että jos vaaleissa valtuuston voimasuhteet huomattavasti muuttuvat ja vanha valtuusto saa valita lautakunnat seuraavaksi vuodeksi, jopa eräitä lautakuntia kolmeksikin vuodeksi eteenpäin, voi helposti syntyä ristiriitoja valtuuston ja lautakuntien välillä, koska eri ryhmät eivät ole samassa suhteessa edustettuina valtuustossa ja lautakunnissa. Tämän vuoksi olisi uuden valtuuston saatava alkaa toimikautensa jo marraskuun 1. päivästä ja lakia olisi myös niin muutettava, että uusi valtuusto hyväksyisi seuraavan vuoden talousarvion ja valitsisi lautakunnat joko marras- tai joulukuussa. Taksoituslautakunta olisi kuitenkin käytännöllisistä syistä edelleenkin valittava jo syyskuussa, koska sen on lokakuussa määrättävä maatalouskiinteistöjen veroperusteet, jotta jäisi riittävästi aikaa niistä valittamiseen ja taksoitustyö koko laajuudessaan pääsisi alkamaan jo heti seuraavan vuoden alussa.

Edellä esitetyn perusteella lausuu piirikokous käsityksenään,

1) että kunnallisvaalit olisi toimitettava lokakuun 1. ja 2. päivänä, kuitenkin niin, että sunnuntain sattuessa jommaksikummaksi päiväksi, vaalit toimitettaisiin lokakuun kahtena ensimmäisenä arkipäivänä;
2) että uuden valtuuston toimikausi alkaisi marrask.1. päivänä;
3) että lakia olisi myös niin muutettava, että uusi valtuusto hyväksyisi marras- tai joulukuussa seuraavan vuoden talousarvion ja valitsisi lauta-ja johtokunnat, paitsi taksoituslautakuntaa; ja
4) että sos.-dem. puoluetoimikunta ja sos.-dem. eduskuntaryhmä ryhtyisivät tarpeellisiin toimenpiteisiin edellä mainittujen lainmuutosten aikaansaamiseksi.

Liite n:o 10.

(Kunnallisasiain jaoston työvaliokunnan ehdotus)

V a l t i o n e u v o s t o l l e.

Sen johdosta, että siirtoväkeen kuuluvat henkilöt eivät ole tulleet tämän vuoden alussa hengillekirjoitetuiksi niissä kunnissa, joissa he nykyisin oleskelevat, eivätkä he niinollen voi nykyisten kunnallislakien mukaan käyttää äänioikeuttaan uusilla oleskelupaikkakunnillaan, on Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.y.:n puoluetoimikunta harkinnut sitä seikkaa, miten tälle siirtoväelle voitaisiin saada äänioikeus ensi joulukuussa toimitettavissa kunnallisvaaleissa niillä paikkakunnilla, joissa he oleskelevat. Puoluetoimikunta on tullut siihen tulokseen, että tämän kysymyksen ratkaisu voisi tapahtua vaihtoehtoisesti joko siten, että erikoislailla tehtäisiin siirtoväelle mahdolliseksi osanotto joulukuussa toimitettaviin kunnallisvaaleihin tai siirtämällä vaalit vielä yhdellä vuodella eteenpäin. Puoluetoimikunnan käsityksen mukaan olisi mieluimmin käytettävä ensimmäistä vaihtoehtoa, koska poikkeuksellisten olojen vuoksi vaalit jo viime syksynä siirrettiin yhdellä vuodella.

Edellä esitetyn perusteella puoluetoimikunta kunnioittavasti esittää Valtioneuvoston harkittavaksi, miten edellä kosketeltu asia voitaisiin parhaiten järjestää. Kun asian ratkaisu ei tunnu varsin suoraviivaiselta, vaan sen yhteydessä saattaa ilmetä monia varteen otettavia seikkoja, olisi ehkä aihetta asettaa pienehkö komitea asiaa kiireellisesti harkitsemaan.

Helsingissä, päivänä toukokuuta 1940.

Liite n:o 11.

S u o m e n P o i k a

Tehtävä, toiminnan suuntaviivat ja järjestörakenteen pääpiirteet.

1. Suomen Pojat on suojeluskuntajärjestön ja muiden erikoisaloilla an 10-18-vuotisista pojista huolehtivien laitosten ja järjestöjen kasvatuksellinen yhteisrintama sellaisen yleisiä kansalais- ja sotilasominaisuuksia sekä merkitykseltään pysyviä maanpuolustajan perustaitoja kehittävän ennakkovalmennuksen antamiseksi pojille, että heistä aikansa tullen voitaisiin koko Suomen kansalle yhteisissä suojeluskunnissa ja armeijassa kouluttaa kaikenpuoliselta kunnoltaan, tahdoltaan ja taidoltaan mahdollisimman päteviä, kansakunnan suuressa koettelemuksessa kiteytyneen yhteishengen eläh-dyttämiä maansa puolustajia.

2. Suomen Poikain rauhanaikaisena tehtävänä on poikain kehittäminen ja karkaiseminen kaikenpuoliseen kuntoon antamalla heille tarpeellisia perustaitoja ensi sijassa seuraavilla koulutusaloilla:

- suunnistamisessa,
- sissileikeissä
- urheilussa ja voimistelussa,
- leiri- ja retkitoiminnassa,
- kenttäpalveluksen ja muun sotilaskoulutuksen alkeissa,
- palotorjunnan, väestösuojelun ja ilmavalvonnan alkeissa,
- puolustustahtoon liittyvän kansalaistietouden alkeissa,
- laulussa,

Sotatilan aikana Suomen Poikain tulee, koulutustoimintansa edelleenjatkuessa, osallistua, ensisijassa rintaman takana, maanpuolustusta välittömästi palvelevaan

- lähetti- ja viestipalveluun,
- palohälytykseen ja -torjuntaan,
- väestösuojeluun,
- ilmavalvontaan,
- keräystoimintaan,
- kaikenlaiseen, lähinnä reserviläisperheitten hyväksi suoritettavaan avustuspalveluun,
- kotona ja kauempanakin tarvittavaan työpalveluun.

3. Suomen Poikain kasvatus- ja koulutustoiminta on hengeltään ja menetelmiltään oleva

- ensisijassa harjoitusta ja sen ohella teoreettista opetusta vain sikäli kuin sen on välttämätöntä johdatukseksi harjoitukseen sekä sen täydentämiseksi ja tulosten syventämiseksi,
- liikapingoitetusta sotilaallisuudesta vapaata, jotta se ei aiheuttaisi herpaannusta tai vastavaikutusta,
- ikäkauden mukaista, m.m. ammentamalla voimia toimintataidon lähteistä.

Kaiken kaikkiaan: Suomen Poikain kasvatus- ja koulutusohjelma, sen paremmin kuin sen toteuttaminenkaan, ei saa määräytyä liiaksi ajankohdan sotilaspoliittisten suhdanteitten mukaisesti, vaan tulee sen olla sellaista, että sillä on mahdollisuudet sekä tunnustetun kasvatusarvonsa että terveisiin poikavaistoihin vetoavan mielenkiintoisuutensa painolla jatkua heikentymättömänä myöskin rauhallisempina aikoina ja säilyttää kansakunnan kunto niiden yli. Tämä on ratkaisevan tärkeää sen takia, että kansakunnan sotilaallinen kunto ei määräydy niinkään sen mukaisesti, mitä vasta sodan uhatessa ennätetään - tai ei ennätetä - improvisoida tai vasta sen jälkeen myöhästyneinä yritetään korjata, vaan on se rauhan aikana jatkuvan toiminnan johdonmukainen tulos. Kuten urheilukilpailut, samoin sodatkin voitetaan harjoituskentillä.

4. Kuten Suomen Poikain toimintasäännöistä ilmenee, kuuluu sen johtamisessa sekä ratkaisuvalta vastuineen että toimeenpano Kotijoukkojen Esikunnalle ja sen alaisille elimille eli rauhan aikana vastaavasti Suomen Yliesikunnalle j.n.e.

5. Kaiken mahdollisen asiantuntemuksen hyväksikäyttäminen sekä hedelmällisen yhteistyön aikaansaamiseksi esikuntien ja muiden yhteisrintamaan kuuluvien järjestöjen kesken Suomen Poikain toiminnassa viimeksimainittujen edustajat muodostavat organisation eri asteissa neuvottelukuntia:

ylimmässä asteessa ylineuvottelukunnan (toimintaohjesäännön kohta 12),piireissä piirineuvottelukuntia (13) ja paikkakunnilla vanhempien neuvostoja (16). Toimintaohjesäännöstä poiketen ehdotetaan, että asianomaisen asteen neuvottelukunnassa saisi olla edustettuna jokainen vastaavalla toiminta-alueella mainittavassa määrässä työskentelevä nuorisojärjestö tai-laitostyyppi, joka näin ilmoittaa tahtovansa tukea Suomen Poikain tarkoituksen toteuttamista ja sitämyöskin omassa keskuudessaan tekee.

6. Kunkin asteen neuvottelukunnan keskuudessa on muodostettava toiminnan eri aloja tuntevista henkilöistä sopivankokoinen työvaliokunta, joka jatkuvasti kiinteässä yhteydessä asianomaisen toimeenpanoelimen kanssa osallistuu käytännöllisen työn suunnittoluun ja seuraa sen suoritusta. Ylineuvottelukunnan työvaliokunta voisi, toimintaohjesäännöstä poiketen, olla ehkä sopivimmin 5-henkinen, muiden asteiden 3-henkinen.

7xx 7. Yhtä tärkeätä on kuitenkin, että erikoisjärjestöt tukevat Suomen Poikain toimintaa vaikuttamalla kukin keskuudessaan sillä tavoin, että sen omat jäsenet osallistuisivat Suomen Poikain toimintaan niinhyvin riveissä kuin johtajatehtävissä sekä yhdenmukaistuttamalla oman toimintansa teknillisiä muotoja Suomen Poikain toiminnan mukaan niissä kohdin,missä se voi olla yhteistarkoituksen mukaista eikä ole ristiriidassa erikoisjärjestöjen omien pyrkimysten kanssa,siis esim. noudattamalla samoja teknillisiä kilpailu- ja pelisääntöjä sekä samaa sanastoa,samanlaista järjestelyjaoitusta ja järjestysmuotoja harjoituksissa j.n.e. Tämä käykin asutuskeskuksissa sitä paremmin päinsä,kun ohjesäännön 5. kohdan mukaan Suomen Poikain jakautuminen joukkueisiin ja ryhmiin saattaa perustua aikaisempiin (eli samankaltaisiin) toveruussuhteisiin kouluissa ja yhdistyksissä. Toisin sanoen esim. X:n kansakoulun IV, V ja VI luokan pojat muodostavat yhden joukkueen,urheiluseura Y:n pojat niinikään joukkueen, samoin partiopoikain vartio Z voi aivan samassa kokoonpanossa toimia Suomen Poikain ryhmänä j.n.e.

8. Koulutuksellinen yhteistoiminta Suomen Poikain ja erikoisjärjestöjen välillä tapahtuu seuraavasti:

Kaikki varsinainen ennakkovalmennus maanpuolustuksen tehtäviin annettaisiin sk.-elinten toimesta ja sen käytettävissä olevilla, lähinnä valtion varoilla rahoitettuina yhteisiin koulutustilaisuuksiin kootuille Suomen Pojille. Tämän mukaisesti Suomen Poikain jäsenistö jakautuisi tavallaan toisaalta sellaisiin,jotka ovat vain Suomen Poikia (entisiä sk.-poikia), ~~toisaalta=sellaisiin,jotka=ovat=vain=Suomen=Poikia~~ eli nyt "paljaita" Suomen Poikia,toisaalta sellaisiin,jotka myös muiden nuorisojärjestöjen jäseninä tai laitosten holhotteina (esim. koulujen oppilaina) olisivat m.m. Suomen Poikia. Näillä erikoislaitoksilla ja -järjestöillä olisi yleensä k.o. maanpuolustusta palvelevaa koulutusta Suomen Poikain ulkopuolella vain sikäli kuin ne omassa erikoisessa toiminnassaan noudattaisivat samoja muotoja,samoja sääntöjä,samaa sanastoa j.n.e. kuin Suomen Pojat. Yhteisissä koulutustilaisuuksissa erikoisjärjestöjen osuus tehostuisi sen kautta,että ne asettaisivat kouluttajavoimiaan erikoistehtäviensä opettajiksi niissä,esim. partiolaisjärjestöt leiri- ja retkitekniikan opettajiksi,maatalouskerholaiset jäseniään työnjohtajiksi sotatilan aikana Suomen Pojilta tarvittavaan työpalveluun j.n.e. Toisaalta on todennäköistä,että "paljaat" Suomen Pojat harjoittaisivat ennakkovalmennuksen ydintehtäviä enemmänkin kuin yhteistilaisuuksissa. Tällä tavoin he muodostaisivat ennakkovalmennuksen ydinohjelman alalla parhaiten koulutetun kaaderin käytettäväksi myös "liittolaisten" kouluttamiseen yhteisissä tilaisuuksissa.

Vakuudeksi? Lauri Pihkala.

J ä l j e n n ö s :

KOTIJOUKKOJEN ESIKUNTA
N:o 97.40.Koul.2.

5.4.1940.

Koskee: Poikatoimintaa.

Työväen Urheiluliitto
Paasivuorenkatu 5,
H e l s i n k i .

Maaliskuun 15 p:nä pidetyssä neuvottelukokouksessa,jossa olivat saapuvilla lehtori V.Laherma Työväen Urheiluliitosta,kirkkoherra Verneri Louhivuori Suomalaisesta Partiopoikaliitosta,toiminnanjohtaja Raf.Paasio Sosialidemokraattisesta Työläisnuorisoliitosta,toimistopäällikkö Lauri Santala Suomen Voimistelu ja Urheiluliitosta sekä allekirjoittanut toimistopäällikkö Kotijoukkojen Esikunnasta,neuvoteltiin Suomen Pojat-järjestön edellyttämän yhteistoiminnan mahdollisesta jatkamisesta "muuttuneessa tilanteessa", S.P. kun on nimenomaan sotatilan aikana toimimaan tarkoitettu tilapäisjärjestö. Keskusteluissa ei ainoastaan todettu,että sotatila muodollisestikin jatkuu,vaan että kasvavain poikain ennakkovalmennus maanpuolustukseen on entistä tärkeämpää monien ajankohtaisten asianhaarojenkin,kuten koulujen toiminnassa aiheutuneen pysähdyksen,työvoimatilanteen yms. seikkojen vuoksi. Tässä mielessä kokouksen osanottajat sopivat asiaa valmistelevan työvaliokunnan asettamisesta,joka sai toimekseen luonnehtia pysyväisesti toimimaan tarkoitettavan Suomen Poikain tehtävää,toiminnan suuntaviivoja ja järjestörakennetta,silmälläpitäen muuttunutta tilannetta ja warsinkin mielialaa. Tähän valiokuntaan tulivat taloudenhoitaja V.Penttinen TUL:stä, toimistopäällikkö Santala SVUL:stä ja allekirjoittanut.

Oheisena seuraa tämän valiokunnan laatima ehdotus sekä siihen verrattavaksi myös Suomen Poikain tähänastinen toimintaohjesääntö.

Yksityiskohtiin nähden on huomattava,paitsi sitä,että ehdotus määrittelee toiminnan luonteen paljon tarkemmin kuin ohjesääntö,että ehdotuksen mukaan (sen kohta 5) ylineuvottelukunnan jäsenmäärä ei ole rajoitettu ohjesäännössä kohta 12. lueteltujen järjestöjen edustajiin ja että ylineuvottelukunnan työvaliokunnan jäsenmäärä ehdotetaan,lähinnä päätösvaltaisuuden turvaamista,mutta myöskin monipuolisempaa asiantuntemusta silmälläpitäen,viideksi ohjesäännön kolmen asemesta.

Kotijoukkojen Esikunta pyytää siis Teitä

1. tekemään periaatteellisen kannanoton,haluatteko olla mukana ehdotetussa yhteistyössä ja ainakin myönteisessä tapauksessa siitä ilmoittamaan;
2. nimeämään edustajanne ja hänen varamiehensä ylineuvottelukuntaan,ellette sitä ole tehnyt jo aikaisemmassa vaiheessa;
3. esittämään mahdolliset huomautuksenne ja ehdotuksenne mukanaolevan toimintaohjesäännön sekä valiokunnan ehdotuksen yhteisesti sisältämään toiminnan järjestelysuunnitelmaan.

Vastausta pyydetään 15.4.40 mennessä osoitettuna
Kapteeni L.Pihkala
Laivanvarustajank.6,
H e l s i n k i .

Käskystä:

Toimistopäällikkö:
Kapteeni Lauri Pihkala.

„SUOMEN POIKAIN"

TOIMINTAOHJESÄÄNTÖ

1939

KOTIJOUKKOJEN ESIKUNTA

Kaikesta tästä aiheutui myöski

ALKUSANA.

Kasvavain poikain paikka on rintamalla vain äärimmäisen hädän poikkeustapauksissa. Sitä tärkeämpää on heille sekä palveltavien asioiden että oman kehityksensä vuoksi toimia uutterasti erilaisissa kotiseudun ja oman ympäristönsä tehtävissä, olipa kysymys väestösuojelusta taikka siirtoväen, kotipaikkakuntalaisten tai oman ympäristön apuatarvitsevien tukemisesta. Tämän yhteyteen on kuitenkin sopivan tasapainon ylläpitämiseksi järjestettävä sen tapaista koulutusta ja virkistystä kuin sk. poikaosastoilla sekä partiolaisilla ja urheiluseuroilla on ollut rauhanaikaisena ohjelmana, jotta pojissa sillä tavoin herätetään ja ylläpidetään yhteenkuuluvaisuuden tunnetta, itseluottamusta ja mielen tasapainoa.

Kaikesta tästä aiheutui myöskin

olleet toimittajat menettivät t

I LUKU.

TARKOITUS JA TEHTÄVÄT.

1. *»Suomen Pojat»*, SP, on tilapäisjärjestö, jonka tarkoituksena on vahvistaa Suomen puolustusta sotatilan aikana.

2. Tarkoituksensa toteuttamiseksi SP pyrkii sekä suoraan että pojista huolehtivien laitosten, ensi sijassa koulun, tai järjestöjen myötävaikutuksella kokoamaan ja järjestämään kasvuikäisiä, *noin* 10—16-vuotiaita poikia *hälytysvalmiiseen järjestykseen* suorittamaan paikkakunnan olosuhteista riippuen tehtäviä, jotka kuuluvat seuraaville toiminta-aloille:

— lähetti- ja viestipalveluun;
— väestösuojeluun;
— palotorjuntaan;
— ilmavalvontaan;
— keräystoimintaan;
— reserviläisperheitten avustamispalveluun;
— lähiympäristössä ja kotona tarvittavaan työpalveluun.

Puhtaasti kasvatuksellisistakin syistä on pojille annettava *koulutusta*, paitsi niissä yllämainituissa tehtä-

Kaikesta tästä aiheutui myöskin,

olleet toimittajat menettivät ty

vissä, joita joutuu heidän suoritettavikseen, *mahdollisuuksien mukaan* myös seuraavissa maanpuolustukseen kuuluvissa asioissa:

— suunnistamisessa;
— kenttäpalveluksen alkeissa;
— sissi- eli maastoleikeissä;
— leiri- ja retkitoiminnassa;
— voimistelussa ja urheilussa;
— kansalaistietoudessa;
— laulussa.

II LUKU.

PAIKALLISOSASTO JA SEN RAKENNE.

3. SP:n tarkoitusperän toteuttamiseksi kullakin paikkakunnalla ylläpidetään paikallisosastoa.

4. Paikallisosaston toimialue on sama kuin paikkakunnan suojeluskunnan.

5. Paikallisosasto jakautuu maaseudulla olosuhteitten mukaan asutusperusteita noudattaen kyläosastoihin. Kaupungeissa ja taajaväkisissä yhdyskunnissa jakoa kyläosastoihin vastaa joukkuejako, joka saattaa perustua, mikäli ei hälytysvalmius toisin vaadi, aikaisempiin toveruussuhteisiin koulussa tai yhdistyksissä.

6. Kyläosasto tai vastaavasti joukkue jakautuu ryhmiin, joiden vahvuus on 4—10 poikaa, mieluimmin 9 poikaa, joista 1 on ryhmän johtaja ja 2 tämän apulaisina puoliryhmiään johtaen.

III LUKU.

SP:n JÄSENET.

7. SP:iin voidaan vanhempain tai holhoojan suostumuksella ottaa hyvätapainen noin 10—16 ikävuoden kehitysasteelle kuuluva poika. Jäseneksi ottamisen suorittaa omalla vastuullaan kyläosaston johtaja. Jäseneksi otetuista on pidettävä luetteloa, josta jäljennös on toimitettava vanhempain neuvoston ja paikallisesikunnan tiedoksi.

8. Jäsen voidaan erottaa osastosta sopimattoman käytöksen tai muiden raskauttavien syiden perusteella. Paikallisosaston johtajan on alistettava erottamisehdotus vanhempien neuvoston ratkaistavaksi.

IV LUKU.

SP:n JOHTOELIMET.

9. Ratkaisuvalta ja *vastuu* kuuluvat SP:n toiminnan kaikissa asteissa asianomaisille sotilasviranomaisille, mutta näiden on aloiterikkaan ja hankauksettoman yhteistoiminnan aikaansaamiseksi mahdollisuuksien mukaan koottava tehtävän ympärille k. o. toiminnan luonteeseen perehtyneitä, erilaisten pojista huolehtivien järjestöjen luottamusmiehiä.

1. Kotijoukkojen esikunta.

10. SP:n toiminta kuuluu Kotijoukkojen Päällikön johtoon.

11. Kotijoukkojen Esikunnassa SP:n toimintaa suunnittelee ja valvoo koulutusosasto.

12. Esikunnalle neuvoa antavana elimenä on sen rinnalla SP:n Ylineuvottelukunta, johon Suojeluskuntain Päällikkö ja Lotta Svärd Yhdistyksen Keskusjohtokunnan puheenjohtaja nimeävät kumpainenkin yhden jäsenen sekä Suomen Partiopoikain Keskusvaliokunta kolme jäsentä ja johon Maatalouskerholiitolla, Sosialidemokraattisella Työläisnuorisoliitolla, Poikaurheiluliitolla ja Työväen Urheiluliitolla on oikeus nimetä yksi jäsen kullakin. Ylineuvottelukunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja sihteerin sekä nimeää niinikään keskuudestaan kolme miestä työvaliokunnaksi, joka jatkuvassa kosketuksessa asianomaisen Kotijoukkojen Esikunnan toimiston kanssa osallistuu käytännöllisen työn suunnitteluun ja voi seurata sen kulkua. Työvaliokunnalla tulee olla mahdollisuus esittää mielipiteensä Kotijoukkojen Esikunnan koulutusosaston osastopäällikölle sekä Ylineuvottelukunnalla kokonaisuudessaan Kotijoukkojen päällikölle tai hänen esikuntapäällikölleen.

2. Piiriesikunta.

13. Kutakin suojeluskuntapiiriä vastaavalla toimialueella toimivat SP:n osastot kuuluvat asianomaisen piiripäällikön johtoon. Käytännöllisestä suunnittelusta, toimeenpanosta ja valvonnasta annettujen ohjeitten mukaan huolehtii piiriesikunnan asianomainen toimistoupseeri. Neuvoa-antavana elimenä on 5—7-jäseninen piirineuvottelukunta, johon piiripäällikkö ja Lotta Svärd Yhdistyksen piirijohtokunnan puheenjohtaja

nimeävät kumpainenkin edustajansa. Muiksi jäseniksi on piiripäällikön kutsuttava sellaisten kohdassa 12. mainittujen järjestöjen edustajia, joiden toiminta piirin alueella on ollut merkitykseltään huomattavaa, silmällä pitäen, että neuvottelukunnan jäsenistä kaksi on työalaan ennestään kyllin perehtyneitä muodostaakseen edellämainitun toimistoupseerin kanssa jatkuvaa kosketusta ylläpitävän työvaliokunnan. Piirineuvottelukunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja sihteerin. Neuvottelukuntaa edustavilla työvaliokunnan jäsenilläkin tulee olla mahdollisuus esittää mielipiteensä piiripäälliköille ja piirineuvottelukunnalla Ylineuvottelukunnalle.

3. Alue.

14. SP:n koulutuksellista toimintaa sk.aluetta vastaavassa toimipiirissä valvoo ja siitä vastaa aluepäällikkö. Hänellä on tätä työalaa varten apulaisenaan siihen perehtynyt poikatoiminnan aluekouluttaja.

4. SP:n Paikallisosasto.

15. SP:n toiminta paikkakunnalla tapahtuu alueellisesti samoja rajoja noudattaen ja kuuluu osana siihen toimintaan, jonka keskuksena on paikallisesikunta. Paikallisesikunta huolehtii myöskin SP-osaston taloudesta.
16. Esikunnan avuksi valvomaan SP 39:n toiminnan henkeä, siveellistä kasvatusta ja järjestystä, tukemaan

aluepäällikköä, aluekouluttajaa ja SP paikallisjohtajaa SP:toiminnassa sekä välittämään yhteyttä SP-johdon ja poikain kotien välillä SP-asioissa, on paikkakunnalla mahdollisuuksien mukaan muodostettava 5- tai 7-henkinen SP-*vanhempien neuvosto*. Sen jäsenistä paikallisesikunta ja Lotta Svärd yhdistyksen paikallisosaston johtokunta nimeävät kumpainenkin yhden. Muut jäsenet nimitetään, silmälläpitäen sekä luottamuspohjaa että asiantuntemusta tällä toimialalla, neuvottelukokouksessa, johon paikallisesikunta kutsuu paikkakunnan koulujen johtokuntien sekä pojista huolehtivien yhdistysten, kuten kohdassa 12. mainittujen keskusjärjestöjen jäsenseurojen edustajia.

17. SP:n paikallisosaston toimintaa johtaa SP:n paikallisjohtaja, jonka piiripäällikkö on tähän luottamustehtävään nimittänyt aluepäällikön ja paikallisesikunnan ehdotuksesta, johon tulee liittyä vanhempainneuvoston puheenjohtajan lausunto. Hänellä tulee olla aikaisemmin osoitettua harrastusta ja kykyä johtaja- ja kasvatustehtäviin ja ikää, mikäli mahdollista, vähintään 21 vuotta. Piiripäällikön ja aluepäällikön antamien ohjeitten mukaan hän huolehtii ja vastaa SP-paikallisosaston toiminnasta ja koulutuksesta. Hänelle ensi sijassa kuuluu toiminnan yksityiskohtainen suunnittelu ja toimeenpano. Ohjelman toimeenpanossa häntä avustavat SP-kyläosastonjohtajat (joukkueenjohtajat) ja erikoisalojen kouluttajat.

5. SP-kyläosasto.

18. SP-kyläosaston (joukkueen) toimintaa johtaa paikallisosaston johtajan ohjeitten mukaan ja omaaloitteisesti toimien kylä-osaston (joukkueen-) johtaja, jonka aluepäällikkö on paikallisosaston johtajan ehdotuksesta tehtävään nimittänyt. Hänellä tulee olla tehtäväänsä samanlaisia edellytyksiä kuin paikallisosaston johtajalla ja ikää, mikäli mahdollista, vähintään 17 vuotta.

6. SP-ryhmä.

19. Ryhmän toimintaa johtaa paikallisosaston johtajan ja kyläosastonjohtajan ohjeitten mukaan ryhmänjohtaja. Hänet määrää tehtäväänsä kyläosastonjohtajan ehdotuksesta paikallisosaston johtaja. Hänen tulee olla vähintään 14-vuotias.

20. Ryhmänjohtajan apuna ja oman puoliryhmänsä johtajana toimii 1 tai 2 ryhmänjohtajan apulaista, jotka määrää tehtäväänsä niinikään kyläosastonjohtajan ehdotuksesta paikallisosastonjohtaja. Hänen tulee olla vähintään 13-vuotias.

21. Yleensä ei ole pyrittävä perustamaan ryhmää, ennenkuin on tiedossa poika, joka sen kokoaa ja pystyy ryhmänjohtajana sitä koossa pitämään ja sen toimintaa johtamaan. Myöskin ylemmissä asteissa on johtajavoimien teknilliseen ja varsinkin siveelliseen pätevyyteen kiinnitettävä vakavaa huomiota onnistumisen perusedellytyksenä.

8. Johtajisto.

22. Kyläosastonjohtajat apulaisineen (eli joukkueenjohtajat apulaisineen) sekä ryhmänjohtajat muodostavat elimen, jota nimitetään *johtajistoksi*. Tämän elimen tarkoituksena on toimia paikallisjohtajan apuna käytännöllisen toiminnan suunnittelemisessa ja toteuttamisessa. Johtajiston toiminnan tarkoituksena on sen jäsenten parempi tutustuttaminen sekä varsinkin alijohtajistoon kuuluvien poikain perehdyttäminen SP:n koulutukselliseen ja hallinnolliseen järjestelyyn sekä heidän itsenäisen arvostelukykynsä kehittäminen ja näköpiirinsä avartaminen.

23. Milloin jonkin maalaisseudun kyläosaston erisTetty asema vaikeuttaa kiinteää yhteistoimintaa muun paikallisosaston kanssa, voidaan sen keskuuteen perustaa erillinen johtajistonsa kyläosaston johtajaa avustavaksi elimeksi samoin perustein kuin edellä on osoitettu paikallisosaston johtajistosta.

Hämeenlinna 1939, Arvi A. Karisto Oy:n kirjapaino

Ptk. 81/5-40.

Liite n:o 14.

Sosialidemokraattisen Puolueen Puoluetoimikunnalle,

täällä.

Suomen ja Neuvostoliiton kesken Moskovassa tehty rauha aiheutti myöskin kahden sosialidemokraattisen sanomalehden - Kansan Työn ja Kansan Voiman - lakkaamisen niiden tähänastisissa ilmestymispaikoissa. Kansan Työ joutui lopettamaan toimintansa jo helmikuun 18 pnä ja Kansan Voiman viimeinen numero ilmestyi rauhanteon jälkeisenä päivänä maaliskuun 14:na. Kaikesta tästä aiheutui myöskin, että mainittujen lehtien palveluksessa olleet toimittajat menettivät työpaikkansa. Osa heistä on saanut tilapäistä työtä toisten onnistumatta saada toistaiseksi mitään.

Poikkeuksellisissa oloissa ei ylivoimaisilta vaikuttavien esteiden sattuessa tietenkään voida yleensäkään toimia normaalisten tapojen mukaisesti. Selviö kuitenkin tällaisissakin oloissa on, että mikäli on kysymys palveluksessa olevien palkoista, ne koetetaan loppuun saakka suoritaa, jos siihen suinkin on mahdollisuuksia. Kansan Työssä maksettiin viimeiset palkat helmikuun 15 pnä eli kolme päivää ennen kuin lehden viimeinen numero ilmestyi, Kansan Voimassa tietääksemme loppuun saakka.

Suomen Sosialidemokraattisen Sanomalehtimiesliiton ja Työväen Kustannusliikkeiden Liiton kesken voimassaolevan työehtosopimuksen mukaan on irtisanomisaika molemmin puolin yksi kuukausi, jolta ajalta siis myöskin

on asianomaisille maksettava sovittu palkka. Sosialidemokraattisen Sanomalehtimiesliiton liittotoimikunta on ollut sitä mieltä, että kummankin mainitun lehden puolesta olisi työttömiksi joutuneille toimittajille ollut suoritettava kuukauden palkka siitä eteenpäin jolloin lehtien viimeiset numerot ilmestyivät, vaikka mitään irtisanomista ei ollutkaan tapahtunut.

Siinä mielessä liittotoimikunta kääntyikin Työväen Kustannusliikkeiden Liiton puoleen pyytäen sen toimenpiteitä asian järjestämiseksi. Sikäli kuin Liittotoimikunnan tiedossa on ei varsinkaan Kansan Työtä kustantavan yhtiön taloudelliset mahdollisuudet olisi olleet esteenä jo heinäkuussa järjestää asiaa työehtosopimuksen edellyttämällä tavalla ja Kansan Voimankin suhteen eivät taloudelliset mahdollisuudet tässä kohden liene vieläkään kadonneet. Liittotoimikunta on kuitenkin alusta alkaen ollut sitä mieltä, että vallinneiden poikkeuksellisten olojen vuoksi ei tästä kysymyksestä olisi tehtävä minkäänlaista riita-asiaa vaan sovinnollisella ja tasapuolisella tavalla se järjestettävä. Siinä tapauksessa, ettei vastoin käsitystämme Kansan Työ ja Kansan Voima voisi taloudellisesti näitä pikkusummia järjestää esitimme Työväen Kustannusliikkeiden Liitolle, että se osallistuisi omista varoistaan asiaa järjestämään.

Työväen Kustannusliikkeiden Liiton nimissä on kuitenkin sen puheenjohtaja meille ilmoittanut, ettei asia Liiton eikä myöskään asianomaisten lehtien taholla anna aihetta mihinkään toimenpiteisiin, koska muka "työehtosopimukset kumoutuivat sodan syttyessä". Omasta puolestamme emme tällaista tulkintaa voi hyväksyä eikä se liioin perustu mihinkään edes sodan aikana annettuun lakiin taikka asetukseen. Olemmekin senvuoksi uudestaan kääntyneet Työväen Kustannusliikkeiden Liiton puoleen ja pyytäneet liittotoimikunnan käsittelemään asian, jotta se voitaisiin asianomaisten toimittajien kohdalta sovussa järjestää tyydyttävällä tavalla. Kirjelmäämme emme vielä ole saanut vastausta.

Saattaessamme edelläolevan arv. Puoluetoimikunnan tietoon pyydämme samalla, että Puoluetoimikunta tunnustaen esityksen oikeuden omasta puolestaan tahtoisi tukea sitä kpettamalla vaikuttaa Työväen Kustannusliikkeiden Liittoon sopivaksi katsomallaan tavalla siten, että esitys siellä johtaisi esittämäämme positiiviseen tulokseen.

Helsingissä, toukokuun 21 pnä 1940.

Suomen Sosialidemokraattinen Sanomalehtimiesliitto

Eino Ailio
puheenjohtaja

K. A. Manninen
sihteeri

Ptk. 17/6-40.

Liite Nº 16.

M A A M M E T Y Ö V Ä E S T Ö L L E.

Ulkopolitiikassaan on Suomen Sosialidemokraattinen Puolue johdonmukaisesti ajanut rauhanpolitiikkaa ja vaatinut rauhanomaisen politiikan noudattamista myöskin maan hallitukselta. Samalla on se vaatinut ystävällisten suhteiden ylläpitämistä ja niiden kehittämistä kaikkien maamme naapurivaltojen kanssa sekä tuominnut kaiken sellaisen politiikan, jonka tarkoituksena on ollut normaalisten hyvien suhteiden häiritseminen naapurimaiden kanssa.

Eri yhteyksissä on puolueemme taholta tehostettu vaatimusta hyvien naapurisuhteiden aikaansaamisesta itäisen naapurimaamme Neuvostoliiton kanssa. Syksyllä 1939 puolueemme taholta pyrittiin myötävaikuttamaan Neuvostoliiton ja Suomen välillä silloin ilmenneiden ristiriitojen sovittamiseksi rauhanomaisin keinoin ja vielä sodan puhjettuakin Puoluetoimikunta yhdessä SAK:n työvaliokunnan kanssa joulukuun 2 päivänä antamassaan julistuksessa korosti, että se ei toivo mitään niin hartaasti kuin että näiden kahden naapurimaan keskinäiset suhteet voitaisiin järjestää rauhanomaisella tavalla kuitenkin edellyttämällä, että maamme vapaus ja itsemääräämisoikeus säilytetään.

Tätä samaa rauhanpolitiikkaa puolue ajaa edelleenkin. Kuten aina ennenkin se nytkin pitää välttämättömänä, että Suomen ja Neuvostoliiton välisiä naapuruussuhteita kehitetään ja näiden maiden välillä mahdollisesti ilmenevät ristiriidat ratkaistaan rauhanomaisin keinoin kummankaan maan sisäistä vapautta ja itsemääräämisoikeutta loukkaamatta.

Sitä valitettavampaa on todeta, että maassamme toimii muuan pieni ryhmäkunta, joka nykyistä arkaluontoista ulkopoliittista tilannetta ja kansamme sisäisiä vaikeuksia hyväkseen käyttäen pääasiassa työväestön keskuuteen yrittää istuttaa käsitystä, että niin hyvin puolueemme kuin työväenliikkeemme nykyinen johto kokonaisuudessaan kin olisi luopunut näistä puolueemme omaksumista päämääristä ja vastustaisi ystävällisten suhteiden rakentamista Suomen ja Neuvosto-

liiton välille. Tässä tarkoituksessa on muodostettu erikoinen seurakin, joka levittämässään julkilausumassa sekä muulla tavoin suorittamansa propagandatyön avulla yrittää levittää tällaista väärää käsitystä laajempienkin työläisjoukkojen keskuuteen. Puuhan takana on samoja henkilöitä, jotka jo vuosikausia ovat häikäilemättömällä tavalla taistelleet puoluettamme ja maamme työväenliikkeen yhtenäisyyttä vastaan ja joiden provokatoorisia lausuntoja jopa sodan aikana esitettiin propaganda-aineistona maatamme ja maamme työväenliikettä vastaan maallemme vihamielisissä ulkomaisissa sanomalehdissä ja vieläpä Moskovan radiossa.

Kun tällaisella esiintymisellä saattaa olla vahingollisia vaikutuksia Suomen ja Neuvostoliiton välisten ystävällisten suhteiden vastaiselle kehittämiselle, Puoluetoimikunta, tehostaen edelleen näiden suhteiden kehittämisen tarpeellisuutta, pitää välttämättömänä torjua julkisestikin tällaisten syytösten aiheettomuuden ja kehoittaa myös maamme työväestöä puolestaan torjumaan tällaiset syytökset, missä ikihä niitä esitettäneenkin ja miltä taholta ne tullevatkin. Maamme työväenluokalla ei ole varaa antaa tällaisen edesvastuuttomuuden ja myrkynkylvön hajoittaa voimiaan ja siten tehdä itseään kyvyttömäksi taistelemaan sosialidemokraattisen työväenliikkeen suurten päämäärien enempää kuin nykyhetken tärkeiden tavoitteidenkaan puolesta. Nykyinen sekava kansainvälinen tilanne ja oman maamme sisäiset suuret kysymykset vaativat työväenluokalta yksimielisyyttä ja harkittua, määrätietoista työskentelyä rauhanomaisiin oloihin pyrittäessä ja edessä olevien suurten vaikeuksien voittamiseksi.

Puolueemme jäseniä kehoittaa Puoluetoimikunta tarkoin seuraamaan näiden puoluettamme vahingoittavien piirien toimintaa ja suhtautumaan siihen täysin kielteisesti. Järjestöjemme on varottava, etteivät tällaiset ainekset saa niissä jalansijaa. Kaikki salakavalat yritykset puolueemme ja työväenliikkeen hajoittamiseksi ja vahingoittamiseksi on päättävästi torjuttava.

Helsingissä kesäkuun 17 pnä 1940.

SOSIALIDEMOKRAATTINEN PUOLUETOIMIKUNTA

Liite n:o 17.

Päätöslauselmaehdotus No 1.

Sosialidemokraattisen Puolueen puoluenauvosto kokouksessaan heinäkuun 28 pnä, kuultuaan selostuksen nykyhetken sisäpoliittisesta tilanteesta ja antaen tunnustuksensa niille toimenpiteille, joihin hallitus ja eduskunta ovat ryhtyneet sodan ja sitä seuranneen raskaan rauhan maan väestölle aiheuttamien vaurioiden korjaamiseksi ja jälleenrakennustyön aloittamiseksi, pitää välttämättömänä kiinnittää valtiovallan huomiota seuraaviin, erikoisesti työväenluokkaa ja yleensä maan vähävaraista väestöä läheisesti koskeviin vakaviin ajankohtaisiin kysymyksiin.

Hintapolitiikka.

Hintapolitiikan päämääränä tulee olla hintojen vakaana pitäminen ja aiheettoman hintojen nousun ehkäiseminen.

Hintojen kontrolloimiseksi on määriteltävä n.s. normaalihinta, joka tarkoituksenmukaisin toimenpitein saatetaan yleiseen käytäntöön ja josta vain paikallisten ym. seikkojen perusteella ahtaissa rajoissa voidaan poiketa. Normaalihinnan määräämisessä on myös kuluttajapiirien edustajain mielipidettä kuultava ja kuluttavalle yleisölle varattava tilaisuus valvoa niiden noudattamista.

Hintojen vakaana pitämiseksi on edelleen riittävän ajoissa ryhdyttävä suoranaiseen säännöstelyyn sellaisten siihen soveltuvien, niukasti saatavissa olevien tärkeiden

tarvikkeiden suhteen, joiden hinnat muuten pyrkivät nopeasti kohoamaan tarvikkeiden omistajain keinotteluhalun ja kuluttavan yleisön varastoimispyrkimysten vuoksi. Säännöstelyyn on liityttävä valtiovallan määräämä rajahinta.

Tuotannon elvyttämiseksi sekä uusien, kustannuksia vaativien tuotantovälineiden tai tarvikkeiden - kuten määrättyjen raaka- ja polttoaineiden - hankkimiseksi ja tuottamiseksi voi valtiovalta taata asianomaisille kohtuullisen kannattavaisuuden turvaavan minimihinnan ja muunlaisen hintasuojan.

Ulkomaankauppa on säilytettävä valtiovallan tarkan kontrollin alaisena, jolloin tavaroiden tuontia ja vientiä ohjaamalla voidaan edistää hintatason vakavuutta.

Kaikki yritykset hintojen nostamiseksi ilman pätevää syytä on päättävästi ehkäistävä ja kohtuuttomien hintojen kiskojat saatettava edesvastuuseen.

<u>Palkkapolitiikka</u>.

Vaikka palkkapolitiikassa on tosiasiana otettava huomioon tuotantomahdollisuuksien supistumisesta ja muista syistä aiheutuva maan köyhtyminen ja reaalipalkkatason alentuminen, on toisaalta määrätietoisesti pyrittävä siihen, että elintason alentuminen ei yksipuolisesti kohtaa palkannauttijoita eikä varsinkaan alhaisilla palkoilla eläviä palkkatyöläisiä. Rahapalkkoja on senvuoksi korotettava huomioonottaen, että reaalipalkkatasoa ylempänä olevat saavat

prosenteissa pienemmän ja sitä alempana olevat suuremman korotuksen. Urakkapalkkoja on myös vastaavasti korotettava.

Määrätyn turvan takaamiseksi hintojen mahdollisen vastaisen nousun varalta on rahapalkkojen tarkistuksia vastaisuudessakin suoritettava noudattamalla virallisen elinkustannusindeksin kehitystä.

Työttömyyden torjuminen.

Vaikka työttömyys ei tähän mennessä olekaan saavuttanut suurempaa laajuutta muun kuin ns. siirtoväen keskuudessa, on kuitenkin odotettavissa, että ensi syys- ja talvikautena, jolloin tuotannollinen toiminta nykyisestä maailmanpoliittisesta tilanteesta johtuen saattaa jäädä entistä heikommaksi, työttömyyttä ilmenee nykyistä suuremmassa määrässä. Jotta työttömyyden seuraukset eivät muodostuisi maamme työväestölle seurauksiltaan kohtalokkaiksi, on valtiovallan kaikkia mahdollisuuksiaan hyväksi käyttäen ajoissa varustauduttava sitä torjumaan.

Tuotannollista toimintaa elvyttävien toimenpiteiden ohella, joihin on kiinnitettävä erikoista huomiota, on valtion mahdollisimman runsaasti järjestettävä omia töitään työttömyyskautena suoritettavaksi. Tällöin on ensisijainen huomio kiinnitettävä tuottavien tai muulla tavalla yleishyödyllisten töiden käyntiin panemiseen. Töitä järjestettäessä on mahdollisuuksien mukaan pyrittävä siihen, että työmahdollisuuksia järjestetään ensisijaisesti niille seuduille, missä työtilaisuuksien tarve on suurin.

Myös kuntien toimenpiteisiin työttömyyden torjumiseksi on kiinnitettävä huomiota.

Työttömyyden torjumiseksi järjestettävissä töissä on maksettava kunnolliseen toimeentuloon riittävä palkka.

Nostomiesten palvelusajan lyhentäminen.

Työväestön ja muun vähävaraisen väestön taloudellista asemaa on suuresti rasittanut pitkäaikainen olo maanpuolustustehtävissä. On senvuoksi välttämätöntä, että valtiovallan taholta sopivin keinoin, kuten maksettavaksi joutuvien verojen, velkrien, y.m.s. maksuajan lykkäämisellä, helpoitetaan maanpuolustustehtävissä olleiden sekä paraillaan olevien asemaa. Tähän liittyy oleellisesti invaliidien ja huoltajansa menettäneiden huollon nopea ja oikeudenmukainen järjestäminen valtion toimesta.

Tehostaen näiden toimenpiteiden kiireellisyyttä puolueneuvosto pitää tarpeellisena samalla kiinnittää vakavaa huomiota sodan päättymisen jälkeen puolustuslaitoksen palvelukseen kutsuttujen nostomiesten ja heidän perheittensä asemaan. Pitäen nostomiesten palvelusajaksi määrättyjä aikoja kohtuuttoman pitkinä, mistä myös aiheutuu valtiolle tarpeettomia kustannuksia, puolueneuvosto on sitä mieltä, että nostomiesten palvelusaikaa voidaan nykyisestään huomattavasti lyhentää, maan puolustuskuntoisuutta sen kautta vaarantamatta.

Lisäksi neuvosto pitää tarpeellisena huomauttaa, että nostomiesten oloissa ilmenneiden muiden epäkohtien poista-

miseen on viipymättä kiinnitettävä huomiota. Nostomiesten perheiden ja muiden huollettavien toimeentulo on turvattava.

Liite n:o 18.

Päätöslauselmaehdotus No 2.

Käsiteltyään maamme sisäpoliittista tilannetta ja sen yhteydessä havaittuja ilmiöitä sos.-dem. puolueneuvosto toteaa, että eri taholla on nykyistä arkaluontoista ulkopoliittista tilannetta hyväksi käyttäen ryhdytty repivään toimintaan puoluettamme vastaan ja sen ohella yritetty sekoittaa kansamme ja erikoisesti työväenluokan käsitteitä. Tämmöisinä ilmiöinä puolueneuvosto haluaa mainita ensiksikin,

että viime toukokuun 22 pnä Helsingissä perustettu "Suomen-Neuvostoliiton rauhan ja ystävyyden seura" on julkilausumissaan esittänyt puolueestamme ja SAK:sta vääriä tietoja, selittäen niiden vastustavan hyvien ja rauhallisten suhteiden aikaansaamista Suomen ja Neuvostoliiton kesken. Näillä perättömillä väitteillään mainittu seura helposti herättää maamme ulkopuolella vääriä käsityksiä täällä valitsevista mielialoista, siten kylväen epäluuloa maatamme vastaan ja vaarantaen näiden suhteiden kehittymistä normaaliseen suuntaan, kuten ne äskettäin solmitun kauppasopimuksen ym. virallisten toimenpiteiden kautta ovat olleet kehittymässä.

Sikäli kuin sosialidemokraattinen puolue on kysymyksessä, toteaa puolueneuvosto, että puolueemme on koko toisessä aikana jatkuvasti ponnistellut hyvien ja ystäväl-

listen suhteiden luomiseksi kaikkien naapurimaiden, niiden mukana suuren itäisen naapurimaan kanssa. Tämä on maamme työväenluokan keskuudessa yleisesti tunnettu tosiasia.

Edelleen on puolueneuvosto havainnut,

että eräät puolueemme jäsenet, ryhtyessään julkaisemaan "Vapaa Sana"-nimistä aikakauslehteään, jonka sisältö useissa kohdin on puoluetta repivää, ovat tietoisesti ryhtyneet harjoittamaan puoluesäännöissä ja puolueen menettelytapaohjeissa kiellettyä, puoluetta vahingoittavaa toimintaa.

Tämän johdosta sekä niiden selvitysten perusteella, jotka puolueneuvosto on saanut, neuvosto, hyväksyen puoluetoimikunnan tähänastiset toimenpiteet sanotulla tavalla työväenliikkeen vahingoittamiseksi harjoitetun toiminnan ehkäisemiseksi, kehoittaa puoluetoimikuntaa edelleen valppaasti seuraamaan edellä kosketeltua toimintaa, selvittämään työväestölle sen tarkoitusperiä ja luonnetta sekä ryhtymään tarpeellisiin toimenpiteisiin puolueen sääntöjen ja päätösten noudattamiseksi, valtuuttaen puoluetoimikunnan tässä tarkoituksessa tarpeen vaatiessa käyttämään niitä oikeuksia, jotka puolueen sääntöjen mukaan kuuluvat puolueneuvostolle.

Teroittaen työväenluokan yksimielisyyden ja puolueen yhtenäisyyden sekä jokaisen omakohtaisen edesvastuuntunnon tärkeyttä tänä vakavana ajankohtana, puolueneuvosto kehoittaa kaikkia puolueen jäseniä ja järjestöjä määrätietoiseen

työskentelyyn puolueemme hyväksi ja päättävästi torjumaan kaikki puoluetta vahingoittavat pyrkimykset, esiintyvätpä ne missä muodossa tahansa.

Ptk 10/9-40-

Liite n:o 99.

SYYSKAUDEN OPASTUSKURSSIT

14 - 17/9 H ä m e e n l i n n a s s a
22 - 25/9 R o v a n i e m e l l ä
26 - 29/9 K e m i s s ä
27 - 30/9 P o r i s s a
2 - 6/10 K o t k a s s a
3 - 6/10 T a i n i o n k o s k e l l a
10 - 13/10 J y v ä s k y l ä s s ä
17 - 20/10 K u o p i o s s a
18 - 20/10 L a p u a l l a
18 - 27/10 S a v o n l i n n a s s a
22 - 26/10 H e l s i n g i s s ä
30/10-3/11 L a p p e e n r a n n a s s a
7 - 10/11 J o e n s u u s s a
7 - 17/11 S y s m ä s s ä
14 - 17/11 T a m p e r e e l l a
21 - 24/11 T u r u s s a
28/11-1/12 O u l u s s a

22/9 V a a s a s s a
29/9 S e i n ä j o e l l a

Vaasan l. pohj. vaalipiiri:

15/9 K a u h a v a l l a
29/9 K a n n u k s e s s a

Oulun l. vaalipiiri:

Oxh. 10/9-40.

Liite n:o 20.

INFORMATIOTILAISUUDET SYYS-LOKAKUUN AIKANA

Turun l. etel. vaalipiiri:

22/9 S a l o s s a
29/9 U u d e s s a k a u p u n g i s s a
6/10 T u r u s s a

Turun l. pohj. vaalipiiri:

15/9 P o r i s s a

Hämeen l. etel. vaalipiiri:

8/9 H ä m e e n l i n n a s s a

Hämeen l. pohj. vaalipiiri:

29/9 R u o v e d e l l ä
6/10 M e s s u k y l ä s s ä
13/10 J ä m s ä n S e p p o l a s s a

Viipurin l. länt. vaalipiiri:

15/9 H a m i n a s s a klo 10
22/9 K o t k a s s a " 10
29/9 L a p p e e n r a n n a s s a klo 10

Viipurin l. it. vaalipiiri:

22/9 I m a t r a l l a, sos.-dem. työväentalossa klo 12

Mikkelin l. vaalipiiri:

22/9 S a v o n l i n n a s s a
29/9 M i k k e l i s s ä

Kuopion l. länt. vaalipiiri:

15/9 V a r k a u d e s s a
22/9 K u o p i o s s a
29/9 I i s a l m e s s a

Kuopion l. it. vaalipiiri:

15/9 L i e k s a s s a
22/9 J o e n s u u s s a

Vaasan l. it. vaalipiiri:

15/9 J y v ä s k y l ä s s ä
22/9 K e u r u u l l a
29/9 Ä ä n e k o s k e l l a

Vaasan l. etel. vaalipiiri:

22/9 V a a s a s s a
29/9 S e i n ä j o e l l a

Vaasan l. pohj. vaalipiiri:

15/9 K a u h a v a l l a
29/9 K a n n u k s e s s a

Oulun l. vaalipiiri:

15/9 K a j a a n i s s a

Pth. 10/9-40.

Liite n:o 29.

L u e t t e l o

niistä paikkakunnista, joissa on suunniteltu järjestettäväksi esitelmä- ja neuvottelutilaisuuksia kuluvan syyskauden aikana.

Uudenmaan 1.vaalipiiri:

8/9 Nummi kk.
9/9 Pusula kk.
10/9 Sammatti kk.
11/9 Karjalohja, Särkijärvi.
12/9 Nummela.
13/9 Vihti kk.
14/9 Vihti, Ojakkala.
15/9 Nurmijärvi, Rajamäki.
16/9 Hyvinkäänkylä.
17/9 Nurmijärvi, Nukari.
18/9 Tuusula, Jokela.

Kaikissa paikoissa yleinen puhetilaisuus. Esitelmöitsijänä: kansanedustaja Yrjö W e l l i n g.

Turun 1.etel.vaalipiiri:

1/9 Perniön ty. "Riento", Kosken as.
2/9 Salo.
3/9 Taalintehdas.
4/9 Mynämäki.
5/9 Kalanti kk.
6/9 Uusikaupunki.
7/9 Pöytyä kk.
8/9 Oripää.
9/9 Yläne kk.
10/9 Aura as.

Turun 1.pohj.vaalipiiri:

11/9 Loimaa,Vesikoski , suljettu neuvottelutilaisuus.
13 ~~12~~/9 Huittinen,Lauttakylä, - yleinen puhetilaisuus.
12 ~~13~~/9 Tyrvää,Raivio, - suljettu neuvottelutilaisuun.
14/9 Kyröskoski , - " "
15/9 Ikaalinen,Kilvakkala, - yleinen puhetilaisuus.
16/9 Jämijärvi, - " "
17/9 Kankaanpää, - " "
18/9 Pihlava, - suljettu neuvottelutilaisuus.
19/9 Vanhakoivisto,- yleinen puhetilaisuus.
20/9 Kokemäki kk. - suljettu neuvottelutilaisuus.
21/9 Eura kk. - " "
22/9 Rauma - " "
23/9 Pori - " "

Esitelmöitsijänä: toimittaja Jalmari L o i n o.

Hämeen l.etel.vaalipiiri:

27/8 Valkeakoski ,- yleinen puhetilaisuus.
28/8 Toijala , - " "
29/8 Kalvola,Kutila, - suljettu neuvottelutilaisuus.
30/8 Hattula,Parola,- yleinen puhetilaisuus.
31/8 Hauho,Alvettula,- suljettu neuvottelutilaisuus
1/9 " ,kirkonkylä,- " " (päivällä)
1/9 " ,Tuittula ,- " " (illalla)
2/9 " Eteläinen ,- " "
3/9 Vanaja,Harviala, - " "
4/9 Janakkala,Turenki,- yleinen puhetilaisuus.
5/9 " , Napiala,- " "

Esitelmöitsijänä: kansanedustaja Yrjö W e l l i n g.

Hämeen l.pohj.vaalipiiri:

25/9 Ylöjärvi kk.
26/9 Kuru,Parkkuu.
27/9 " , Karjula.
28/9 Ruovesi kk.
29/9 Vilppula as.
30/9 Vilppula,Kolho.
1/10 Jämsänkoski.

2/10 Korpilahti kk.
3/10 Korpilahti,Heinosniemi.
4/10 Muurame kk.

Kaikissa paikoissa yleinen puhetilaisuus. Esitelmöitsijänä: toimittaja Jalmari L e i n o.

Viipurin l. länt.vaalipiiri:

3/9 Pyhtää, -
4/9 Tiutinen,
5/9 Kymi,läntinen.
6/9 Kymi,Karhula.
7/9 Vehkalahti,Summankylä.
8/9 Hamina.
9/9 Sippola,Liikkala.
10/9 Sippola,kirkonkylä.
11/9 Inkeroinen.
12/9 Myllykoski.

Vehkalahden Summankylässä yleinen puhetilaisuus,kaikissa muissa paikoissa suljettu neuvottelutilaisuus . Esitelmöitsijänä: kansanedustaja Tuomas B r y g g a r i.

Vaasan l. it.vaalipiiri:

8/9 Virrat kk. - suljettu neuvottelutilaisuus.
9/9 Virrat,Lahdenkylä - yleinen puhetilaisuus.
10/9 Killinkoski - " "
11/9 Alavus as. - suljettu neuvottelutilaisuus.
12/9 Ähtäri, - " "
13/9 Haapamäki - " "
14/9 Jyväskylänpitäjä " "
15/9 Vaajakoski " "
16/9 Saarijärvi kk. - yleinen puhetilaisuus.
17/9 Viitasaari kk. - suljettu neuvottelutilaisuus.
18/9 Äänekoski . - " "
19/9 Suolahti - " "
20/9 Uurainen kk. - yleinen puhetilaisuus.
21/9 Laukaa kk. - " "
22/9 Lievestuore - " "
23/9 Toivakka kk - " "

Vaasan l. etel. Vaalipiiri:

28/8 Vaasa,
29/8 Laihia kk.
30/8 Jurva.
31/8 Teuva kk.
1/9 Teuva, Perälä.
2/9 Kaskinen.
3/9 Kurikka.
4/9 Jalasjärvi kk.
5/9 Ilmajoki kk.
6/9 Seinäjoki.

Kaikissa muissa ~~mm~~paikoissa yleinen puhetilaisuus, paitsi Seinäjoella suljettu neuvottelutilaisuus. Esitelmöitsijänä: kunnankirjuri Santeri S a a r i k i v i.

Vaasan l. pohj. vaalipiiri:

18/9 Kannus, Eskola.
19/9 Himanka.
20/9 Ykspihlaja suljettu tilaisuus.
21/9 Kälviä.
22/9 Kannus as.
23/9 Pietarsaari.
24/9 Kauhava kk.
25/9 Kauhava Ylikylä
26/9 Lapuan Lakaluoma.
27/9 Kouran as.

Kaikissa muissa paikoissa yleinen puhetilaisuus, paitsi Kannuksessa juhlatilaisuus (ja ykspihlajassa suljettu tilaisuus), jota varten haetaan erikseen lupa. Esitelmöitsijänä: kansanedustaja Otto T o i v o n o n.

Oulun l. vaalipiiri:

27/8 Kalajoki.
28/8 Raahe.
29/8 Ruukki.
3/9 Ii.
4/9 Martinniemi.
5/ 9 Kello.
6/ 9 Madekoski.
7/9 Kempele

8/9 Oulu

9/9 Haukipudas.

10/9 Muhos.

11/9 Kiehimä.

12/9 Sotkamo,Naapurivaara.

13/9 Murtomäki,Kajaanin mlk.

15/9 Kajaani.

Kaikissa muissa paikoissa yleinen puhetilaisuus,paitsi Oulussa ja Kajaanissa juhlatilaisuudet,joita varten haetaan asianomaisten järjestöjen ~~tmkxx~~ puolesta asianomainen lupa.

Esitelmöitsijänä: kansanedustaja Otto T o i v o n e n.

Sosialidemokraattinen
Puoluetoimisto

L U E T T E L O

Mikkelin läänin alueella syyskuun aikana järjestettäväksi suunnitelluista puhe- ja neuvottelutilaisuuksista:

13 pnä		Mäntyharjun as. Ty,	yleinen puhetilaisuus.
14	"	Mikkelin mlk:n Otavan Ty,	" -"-
15	"	Mikkelin Ty,	" -"-
16	"	Haukivuoren Ty,	suljettu neuvottelutilaisuus.
17	"	Pieksämäki, Venetmäen Ty,	" -"-
18	"	-"- , Haapakosken Ty,	yleinen puhetilaisuus.
19	"	Joroisten kk. Ty,	suljettu neuvottelutilaisuus.
20	"	Rantasalmi, Kolkontaipaleen Ty,	" -"-
21	"	Rantasalmen Ty,	" -"-
22	"	Sääminki, Kallislahden Ty,	" -"-
23	"	Savonlinnan Ty,	" -"-
24	"	Puumalan kk. Ty,	yleinen puhetilaisuus.
26	"	Anttolan Ty,	" -"-
27	"	Kangasniemen Ty,	" -"-

Esitelmöitsijänä kansanedustaja Tuomas B r y g g a r i.

Kaikissa muissa paikoissa pidetään tilaisuudet illalla, paitsi Kallislahdessa alkaen klo 14.